

DARBININKAS

Vol. LXXXVI. Nr. 23
June - Birželis 8, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Estijos prezidentas **Lenart Meri** atmetė Lietuvos Seimo pirmininko Artūro Paulausko prašymą susitikti, nes anksčiau buvo suplanavęs susitikimą su sovietų represijų aukomis. A. Paulauskas vizito į Taliną atvyko birželio 4 d. ir kelių aukštų Estijos politikų, tarp jų ir prezidento, prašė susitikti.

- Lietuvos delegacijos Baltijos Asamblėjoje (BA) nariai protestuoja dėl klaidos Baltarusijoje išleistame kelių atlase, kur Lietuva, Latvija ir Estija priskirtos Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS) šalims. "Reiškiame savo protestą prieš šią, pernelyg į provokaciją panašią klaidą, ir teikiame protestą įtraukti į BA 18-osios sesijos dokumentus", - sakoma Seimo delegacijos BA pareiškime, kuris priimtas praėjusį birželio 2 d. Rygoje. Pareiškimą pasirašė 13 Lietuvos delegacijos narių. Jo nepasirašė Lietuvos socialdemokratų partijos nariai Vytenis Andriukaitis, Česlovas Jursėnas ir Jonas Budrevičius. Iš viso Seimo BA delegacijoje yra 20 narių, tačiau dalis jų nedalyvavo BA sesijoje. Lietuvos parlamentarai savo pareiškimą paskelbė, reaguodami į žiniasklaidos pranešimus. Baltarusijos valstybinio žemės resursų, geodezijos ir kartografijos komiteto užsakymu išleistame 2001 m. NVS ir dalies Europos valstybių kelių atlase Lietuva, Latvija ir Estija priskirtos NVS. Atlasas atspausdintas Maskvoje. Europai skirtame atlaso skyriaus pirmajame puslapyje Europos valstybės pažymėtos balta spalva, o Estija, Latvija ir Lietuva, kaip ir Baltarusija, Ukraina ar Rusija, nuspalvintos geltonai. Be to, Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių vietovardžiai parašyti slaviskais rašmenimis, tuo tarpu Europos valstybių - lotyniškai.

- Opozicinės Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) atstovu teigimu, pasikeitus valdančiosios Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) Seimo frakcijos vadovybei, bus sunkiau susitarti dėl galimo bendradarbiavimo formuojant naują valdančiąją koaliciją.

- Rolandas Paksas, Lietuvos Premjeras, ramiai reaguoja į prezidento Valdo Adamkaus užuominas apie galimą valdančiosios koalicijos keitimą. "Vyriausybė yra atvira konstruktyviam dialogui, tiek su dešiniuosios, tiek kairiosios opozicijos atstovais, tačiau premjeras nedalyvaus politiniuose žaidimuose", - BNS sakė premjero atstovas spaudai Rosvaldas Gorbaciovas.

- Lietuvos Aplinkos ministerija rengia naują nuobaudų skyrimo tvarkos projektą, pagal kurį nelegalių statinių statytojams, gamtos bei kitiems pažeidėjams baudos padidėtų iki keliolikos kartų.

- Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) vadas, kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas atmetė galimybę socialdemokratams prisijungti prie dabartinės valdančiosios liberalų ir socialliberalų koalicijos.

KLAIPĖDOJE MİSLINGAI DINGO ŠIMTAI BYLŲ

Klaipėdoje atskleista skandalinga istorija, kurią, gindami mundurų garbę, ilgai stengėsi nutylėti uostamiesčio policijos vadovai.

Negalutiniais duomenimis, iš Klaipėdos policijos 3-iojo komisariato paslaptinai dingo 227 baudžiamosios bylos, turėjusios būti archyve.

Tai praėjusią savaitę atskleidė Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pareigūnai informavo Generalinę prokuratūrą.

Žinodami, kad bylos paslaptinai dingo iš archyvo, buvę ir esami Klaipėdos policijos vadovai, užuot bandę jas surasti arba nustatyti svarbių dokumentų grobstytojus, tylėjo ir nieko nedarė.

Apie dingusias bylas archyvą tvarkiusi sekretorė Irina Vasilčenko dar 1995 m. pradžioje informavo 3-iojo policijos komisariato vadovybę. Tuo metu komisariatui vadovavęs Anatolij Solovjov teigia apie bylas nieko nežinojęs: "Gal sekretorė kažką supainiojo".

Iš A.Solovjovo komisariato vadovo pareigas perėmęs Alvydas Skunčikas lyg pro miglą prisiminė, kad apie dingusias bylas buvo užsiminta per vieną pasitarimą tuomet Klaipėdos policijai vadovavusio Vaclovo Narmonto kabinete.

"Pradėjęs vadovauti komi-

sariatui su šia problema nesusidūriau", - sakė ASkunčikas, pažymėjęs, kad baudžiamosiomis bylomis privalo rūpintis kvotos skyrių vadovai. Vėliau komisariatui vadovavęs Ričardas Rupkus apie dingusias bylas išvis nieko negirdėjo.

Susigriebė tikslai jį pakeitęs komisaras Piotras Kolyška. Jis kitam uostamiesčio policijos vadovui Mečislovui Rimkui pateikė tarnybinį pranešimą apie dingusias bylas.

Tuo tarpu šiuo metu Klaipėdos policijoje jau nedirbantis M.Rimkus neprisimena, kad jam kas nors būtų teikęs tokią informaciją: "Atrodo, tada sirgau, o pasveikęs atsistatydinau iš vyriausiojo komisaro pareigų".

Po to 39 bylos aptiktos kitose teisėtvarkos įstaigose. Iki šiol nerastos 227 bylos, išskeltos 1989-1993 metais. Dauguma jų susijusios su 1992 metais.

Šiose bylose priimti procesiniai sprendimai sustabdyti tyrimą, kol bus rasti nusikaltimus įvykdę asmenys.

Apie dingusias bylas uostamiesčio policijos vadovybę informavęs P.Kolyška vėliau pats nieko nedarė.

Komisaro manymu, tirti tokius skandalus - ne jo, o kitų teisėtvarkos tarnybų pareiga.

Net ir gavę oficialius tarnybinius pranešimus iš savo pa-

valdinių, buvę ir dabartiniai uostamiesčio policijos vadovai nesigriebė ryžtingų priemonių surasti iš archyvų išgaravusias bylas. Manyma, kad jų niekas nepasigęs.

Dingusios bylos nedomino pagal įstatymą jų tyrimą privalančios kontroliuoti Klaipėdos apylinkės prokuratūros, kuriai vadovauja Stanislovas Stulpinas.

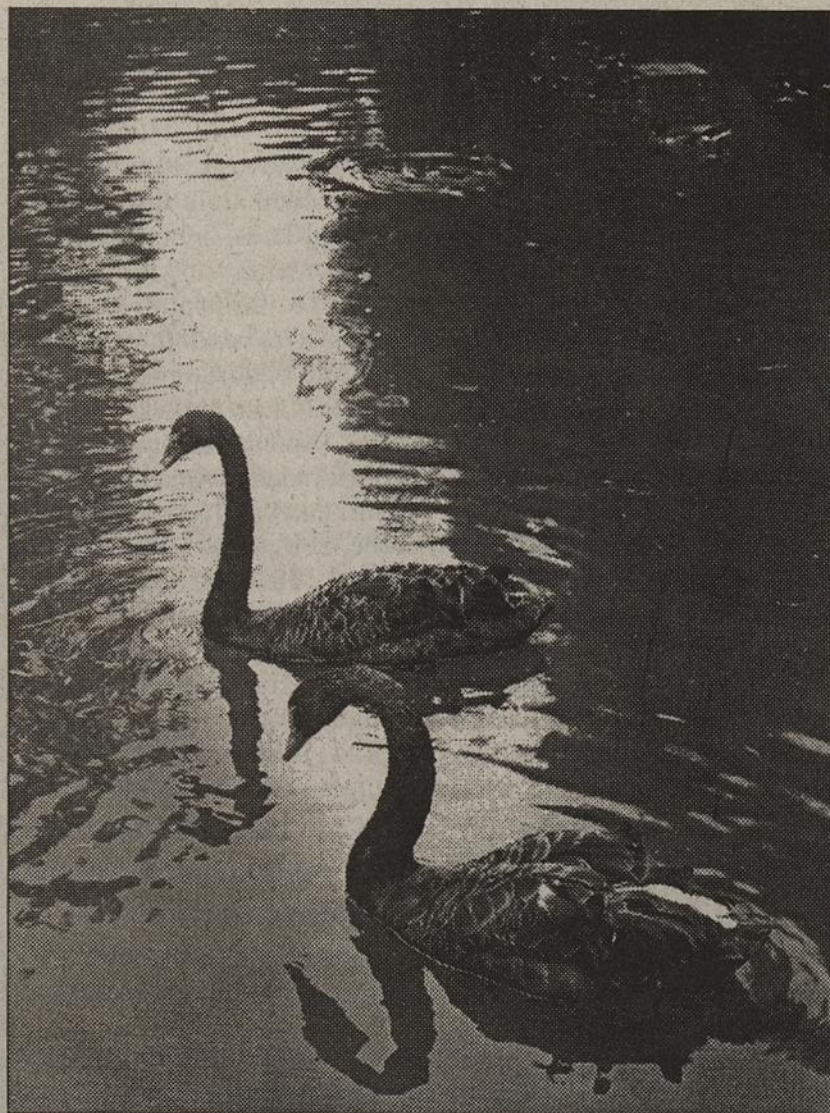
Apie skandalą sužinojęs generalinio prokuroro pavaduotojas Kęstutis Betingis stebėjosi chaosu miesto teisėsaugos įstaigose.

K. Betingis neatmetė galimybės, jog, ištyrus padėtį, gali būti išskeltos baudžiamosios bylos kai kuriems archyvuose bylas aplaidžiai saugojusiems policijos pareigūnams bei jų tyrimo eigose nekontroliavusiems prokurorams.

Skandalui išplaukus į viešumą, Klaipėdoje pareigūnų darbą tikrino generalinio prokuroro pavaduotojas Vytautas Barauskas ir policijos generalinio komisaro pavaduotojas Stanislovas Liutkevičius.

K. Betingio manymu, yra pagrindo teigti, kad ankstesni Klaipėdos policijos vadovai, žinodami apie dingusias bylas, bandė nuslėpti skandalą, užuot atlikę privalomą tarnybinį patikrinimą.

Lietuvos rytas

Juodosios gulbės

Romuldo Kisieliaus nuotr.

PUSĖ LIETUVOS VAIKŲ JAUČIASI LAIMINGI

53 proc. Lietuvos vaikų teigia, kad jie yra laimingi, rodo apklausos duomenys.

Kaip gegužės 25 d. spaudos konferencijoje pristatydamas apklausos duomenis sakė UNICEF biuro Lietuvoje direktorius Jau-nius Pusvaškis, apklausos duomenys rodo, jog 44 proc. apklaustųjų vaikų abejoja, ar jie laimingi, o 4 proc. teigia esą nelaimingi.

Didžioji dalis Lietuvos vaikų jaučiasi laimingi bendraudami su draugais, gerai besimokydami mokykloje ir savo šeimoje. Nerimas 63 proc. vaikų susijęs su mokykla, 51 proc. - su šeima, 20 proc. vaikų nerimą kelia prasta šalies ekonominė būklė.

Anot apklausos, labiausiai vaikai pasitiki tėvais, iš jų 96 proc. - motinomis ir 81 proc. tė-

vais. Vaikai labiausiai nepasitiki Vyriausybės ir policija.

Tiriant žiniasklaidos poveikį vaikams buvo klausiama, kaip kontroliuojama, ką jie žiūri per televiziją. Tyrimas parodė, kad net 58 proc. apklaustųjų tėvai nekontroliuoja, kokias televizijos programas vaikai žiūri, ir tik 32 proc. kontroliuoja.

60 proc. apklaustųjų vaikų mano, kad Lietuvoje ateityje bus daug geriau gyventi, tačiau 43 proc. atsakė, jog norėtų išvykti iš Lietuvos.

Apklausoje dalyvavo 400 Lietuvos vaikų nuo 9 iki 17 metų. Tokia apklausa buvo atlikta 35 Europos šalyse, iš viso buvo apklausta 15200 vaikų.

Apklausa Lietuvoje atliko (mukelta i 6 psl.)

DĖL AKIŲ OPERACIJOS LIETUVOS PREZIDENTAS NEIŠVYKO Į UKRAINĄ

Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui birželio 4 d. rytą atlikta nesudėtinga akių operacija, dėl kurios jam teko atšaukti planuotą vizitą į Ukrainą, BNS pranešė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė.

Prezidentui buvo nustatytas prasidedantis akių tinklainės atsidalijimas, todėl gydytojų siūlymu jam nedelsiant buvo atlikta akių operacija. Operacija atlikta Vilniaus universiteto Santariškių klinikoje.

Pasak V. Gaizauskaitės, "gy-

dytojų prognozės yra geros", tačiau dar neaišku, kada prezidentas grįš į darbą. Anot jos, prezidentas dabar jaučiasi gerai.

74 metų V. Adamkus iki šiol akinius nešiojo tik skaitydamas.

Birželio 3 d. rytą į Ukrainos miestą Dnepropetrovskę rengiamą ekonomikos forumą "Ukraina-Lenkija" išvykusiai Lietuvos delegacijai vietoj prezidento vadovauja ūkio ministras Eugenijus Gentvilas.

BNS

LATVIAMS PAPRIEŠTARAVUS, BALTIJOS ASAMBLĖJA NEPARAGINO RUSIJOS PRIPAŽINTI BALTIJOS VALSTYBĖMS PADARYTĄ ŽALĄ

Latvijos delegacijai paprieštaravus, Rygoje vykusioje Baltijos Asamblėjos (BA) sesijoje atsisakyta grįžti prie siūlymo paraginti Rusijos Federaciją pritariti tarptautinių organizacijų nuostatoms dėl buvusios Sovietų Sąjungos okupacijos žalos Baltijos valstybėms.

Seimo spaudos tarnyba birželio 2 d. pranešė, kad kreipimasis, kuriame Rusijos Federacija, kaip SSRS teisių perėmėja, buvo kviečiama paremti Europos Tarybos ir Europos Parlamento nuostatas dėl įvairių SSRS nusikaltimų, 1940-1991 metais padariusių Baltijos valstybėms ir jų piliečiams žalos ir nuostolių, Latvijos delegacijai paprieštaravus, nebuvo priimtas.

Kreipimosi projekte buvo primenama, jog ne tik SSRS liau-

dies deputatų antrasis suvažiavimas 1989 metais, bet ir Europos Taryba (ET) bei Europos Parlamentas (EP) yra pasmerkę Sovietų Sąjungos įvykdytus nusikaltimus Baltijos valstybėse.

BA kreipimosi projekte Rusijos Federacija buvo raginama pritariti ET ir EP nuostatomis. Tačiau kreipimasis nebuvo kalbama apie atsiprašymą ar padarytos žalos atlyginimą.

Kreiptis į Rusiją dėl buvusios Sovietų Sąjungos žalos pripažinimo BA praėjusį gruodį Vilniuje vykusioje sesijoje pasiūlė Estijos delegacija.

BA vicija Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarai.

Baltijos Asamblėjos 19-oji sesija įvyks kitų metų gruodžio 13-15 dienomis Taline.

ELTA

LIETUVIAI GALI ATRODYTI "KAIP IDIOTAI"

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) vadovas Vytautas Landsbergis bandys susitikti su Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininku, kadenciją baigusiu prezidentu Algirdu Brazausku, kad aptartų padėtį bendrovėje "Mažeikių nafta".

Birželio 3 d. Pirmadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje V. Landsbergis teigė, jog pagrindinės politinės partijos ir prezidentas turėtų susitarti dėl valstybės politikos "Mažeikių naftos" atžvilgiu.

Tik tuomet, pasak konservatorių ideologo Lietuva gali laimėti", siekdama užsitikrinti ilgalaikį naftos tiekimą iš Rusijos.

Iki šiol "Mažeikių naftai" nepavyko susitarti su Rusijos bendrovėmis dėl ilgalaikio naftos tiekimo. Dėl to bendrovė negali gauti kreditų imonės modernizavimui ir, dirbdama su pertrūkiais, patiria nemažų nuostolių.

"A. Brazausko įtaka ir atsakomybė yra milžiniška", - pa-

brėžė V. Landsbergis, kalbėdamas apie susitarimo galimybę.

Tiek V. Landsbergio vadovaujami konservatoriai, tiek V. Brazausko socialdemokratai šiuo metu yra opozicijoje.

Konservatorių vadas spaudos konferencijoje apkaltino Rusiją, jog ši siekia išstumti iš Lietuvos 33 proc. "Mažeikių naftos" akcijų ir operatoriaus teises turinčią JAV bendrovę "Williams International".

"Pirmas "LUKoil" tikslas - sudaryti nepakenčiamas sąlygas amerikiečiams Lietuvoje. Manau, kad toks yra Rusijos Vyriausybės tikslas, o "LUKoil" yra tik įrankis", - sakė V. Landsbergis.

Konservatorių galvos nuomone, pastaruoju metu bandymai išstumti amerikiečius suaktyvėjo, nes "kyla reali grėsmė, kad Lietuva bus pakviesta į NATO". Jeigu JAV bendrovė vis tik bus išstumta, lietuviai, V. Landsbergio žodžiais tariant, gali atrodyti "kaip idiotai".

LIETUVOS POLICIJA IR SAUGUMAS KYLA Į NAUJĄ MŪŠĮ PRIEŠ NARKOTIKŲ TRANZITĄ

Lietuvos policija ir specialiosios tarnybos ruošiasi operacijoms prieš narkotikų tranzitą per Lietuvą.

Apie tai birželio 1 d. prezidentą Valdą Adamkų informavo policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius ir Valstybės saugumo departamento direktorius (VSD) Mečys Laurinkus.

Po susitikimo su šalies vadovu VSD vadovas M. Laurinkus žurnalistams sakė, kad artimiausiu metu VSD ir Policijos departamentas rengs bendras operacijas, siekdami užkirsti kelią narkotikų pervežimui per Lietuvą.

Pasak M. Laurinkaus, operacijose dalyvaus ir užsienio vals-

tybių pareigūnai.

"Tranzitinis kelias yra išnaudojamas pilna kryptimi, ir atėjo laikas tai užkirsti", - sakė M. Laurinkus.

Pasak M. Laurinkaus, Lietuva yra narkotikų platinimo kelių Europoje viena iš grandžių.

M.Laurinkaus teigimu, per Lietuvą sintetinės ir natūralios kilmės narkotikai vežami daugiausia sausumos keliais - automobiliais ir geležinkelio.

Pasak jo, narkotikai iš Lietuvos iškeliauja į visas šalis - tiek į Vakarus, tiek ir į Rytus.

V. Grigaravičius žurnalistams sakė prezidentą taip pat informavęs apie padėtį Lietuvos policijoje, vykdomą jos refor-

mą, apie rezonansinių bylų tyrimą - nužudytų merginų žudikų paiešką, Panevėžio prokuroro Gintauto Sreikos, Pasvalio policijos inspektoriaus Sergejaus Piskunovo, Panevėžio apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojos Vidos Kazlauskaitės nužudymus, mažeikiškio Gedimino Kiešaus, jo sūnaus ir vairuotojo dingimą.

V. Grigaravičius sakė, kad dedamos didelės pastangos kuo greičiau nuo visuomenės izoliuoti merginų žudiką arba žudikus.

Pastaruoju metu Vilniaus apylinkėse ir Kaune buvo rasti trijų jaunų merginų lavonai.

BNS

Užsienio lietuvių mokyklų ir mokytojų konferencija

Gegužės 10 d. "Pušies" viešbutyje Vilniuje prasidėjo tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės organizuota konferencija "Mokyklos bendruomenės sąveika, puoselėjant tautinį identitetą". Tai ne pirmoji tokio pobūdžio konferencija. Anksčiau užsienio lietuvių mokyklų mokytojai rinkdavosi Vasario 16-osios gimnazijoje Hiutenfelde, kartą buvo suvažiavę į Seinus Lenkijoje.

Departamento direktorius, sveikindamas konferencijos svečius, pažymėjo, kad kartais esama tam tikra ribos tarp bendruomenės ir mokyklos. Tačiau stipri bendruomenė - tai geresnės sąlygos mokyklos atsiradimui ir klestėjimui. Konferencija teikia puikią progą pasikeisti patirtimi, kaip šios problemos sprendžiamos įvairiuose kraštuose. Ne paslaptis, kad vis dar trūksta veiksmingų metodinių priemonių tokioms įvairioms sąlygoms dirbančioms mokykloms.

Švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius savo sveikinimo žodyje palinkėjo susirinkusiems mokytojams ištvermės ir sveikatos jų svarbiame darbe. Šiais globalizacijos laikais visiškai naujai iškyla tapatybės išsaugojimo klausimas. Ministras pažadėjo, kad konferencijos dalyvių lankymosi Švietimo ir mokslo ministerijoje metu jos darbuotojai bus labai atidūs svečių klausimams ir pagėdavimams.

PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis taip pat atkreipė dėmesį į mokyklos ir bendruomenės santykių, pabrėždamas jo tamprumo svarbą. Mokykla yra bendruomenės dalis ir nuo bendruomenės gyvenimo priklauso mokyklos gyvenimas. Būtinai nuolatinis abipusis bendradarbiavimas. Mokytojai turi dalyvauti bendruomenės darbe, nebijoti prisiimti ir kitų pareigų. "Jūs esate lietuviškumo išlaikymo fronto pirmosios linijos. Nuo jūsų pareina, kiek jaunimas žinos apie lietuvišką kultūrą, istoriją. Saugokite kalbą, kad į ją nesiskverbtų visokia bjaurastis, su kuria mes susiduriame čia, Lietuvoje, per žinias, klaidą, pokalbį ir net Seimo narių pasisakymus". Pasigirsta net tokių posakių kaip "nedarykite man presingo" arba "viską sprendime votavimu". Kalba kinta kaip gyvas organizmas, bet tokiomis bacilomis galima ją ir užmušti".

Valstybės kalbos inspekcijos atstovė Danguolė Mikulėnienė priminė, kad šie metai yra Europos kalbų metai. Jie suteikia dažnų knygų parodų metu susitikti su kitų šalių atstovais ir pasikeisti mintimis apie save, palyginti, kaip kitos tautos sprendžia savo kalbos puoselėjimo uždavinius. Reikia pripažinti, kad mes esame šioje srityje nemažai pasiekę. Tačiau, iš visko sprendžiant, informacijos amžius suduos kalbai didesnę smūgį nei pvz., spaudos draudimo metai. Labai svarbu, kiek

žmonių pasaulyje kalba ir domisi mūsų kalba. Tai kelia valstybės prestižą. "Kai matome, kaip noriai vaikai net ne iš lietuviškų šeimų kaimyninėse šalyse mokosi lietuvių kalbos, suprantame, kad valstybė turi autoritetą. Į jus žiūriu kaip į lietuvių kalbos ambasadorius".

D. Mikulėnienė taip pat pristatė kompaktinį diską su lietuvių kalbos tarmėmis, kurį parėngė Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Jame tarmiškai apsakoma visa žmogaus gyvenimo aplinka ir butis, kuri iliustruojama nuotraukomis. Yra ir angliškas vertimas. Šis kompaktinis diskas pasaulinėje parodoje Hanoveryje buvo apdovanotas specialiu medaliu. D. Mikulėnienė Švietimo ir mokslo ministrui pažadėjo tiek nemokamų kopijų, kiek Lietuvoje yra mokyklų, o R. Motuzai - kiek yra lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų.

Atskiru žodžiu konferencija sveikino ir Išeivijos instituto direktorius, prof. dr. Egidijus Aleksandravičius, kuris po kavos pertraukos perskaitė įdomų istorinį pranešimą apie šešias lietuvių emigracijos kartas, pradedant nuo XVI a. iki dabar. Pranešimas jau buvo skelbtas per "Lietuvių studijų savaitę" Hiutenfelde, ir E. Aleksandravičius atsiprašė tų, kuriems jį reikėjo išklausti antrą kartą. Be to, šią įdomią medžiagą galima rasti E. Aleksandravičiaus knygoje "Praeitis, istorija ir istorikai".

Departamento direktoriaus pavaduotojas Steponas Kulbauskas supažindino klausytojus su dabartine lietuviškų mokyklų už Lietuvos ribų padėtimi. Pateikė daug svarbios statis-

tikos apie vidurines mokyklas, su kuriomis departamentas daugiausiai ir dirba. Buvo tik paminėta, kad JAV turi 16 liuanistinių mokyklų, kad jos egzistuoja Melburne, Buenos Aires, Sao Paulo ir kitur. Kasmet išleidžiama apie 1 mln. litų mokytojų, dirbančių užsienio lietuviškose mokyklose, atlyginimams ir pašalpoms. 100 tūkst. litų išleidžiama vadovėliams, žinyboms, žodynams ir kitoms knygoms. Apie 100-150 vaikų iš užsienio gauna galimybę stovyklauti Lietuvoje.

Lietuvių etnografijos tyrinėtojas, Ramuvos ikūrėjas, Lietuvos Filosofijos ir sociologijos instituto mokslo bendradarbis Jonas Trinkūnas, sekdamas Vyduo filosofiją, pateikė pranešimą "Tautinė kultūra ar tautinio identiteto išsaugojimas". Jame nuskambėjo įdomi mintis apie gimtųjų vietų žemių poveikį, kurios svarbą pabrėžė Vyduos. Todėl pranešėjas siūlė kiek galima dažniau lankytis protėvių žemėje.

Lietuvių grįžimo į Tėvyne informacijos centro direktorius
Žilvinas Beliauskas

Lietuva įpusėjo derybas dėl narystės Europos Sąjungoje

Lietuva gegužės 17 d. preliminarai baigė derybas su Europos Sąjunga (ES) dėl dar dviejų derybinių skyrių - įmonių teisės ir laisvo prekių judėjimo, taip įpusėdama praėjusį pavasarį pradėtą įstojimo derybas. Tai pranešė Europos komitetas prie Lietuvos Vyriausybės.

BNS

Emilija džiaugiasi žydinčia magnolija. A. Žumbakienės nuotr.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jrbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo miesto - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIJŲ PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĄSTAIGA PRIE BV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
-GAUST PARODŲ SALĖ-

✠
KVEÈAS
JONAS
1933+1976

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir tuoztrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje, teiraukitės
1-800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION MONEY TRANSFER
Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Švenčiausioji Trejybė**Kun. Vytautas Pikturna***Šis sekmadienis skirtas Švč. Trejybės garbei. Tai didžiausios mūsų tikėjimo paslapties šventė.**Vokiečių rašytojas Friedrich Frank savo kygoje "Revoliucija Bažnyčioje" apklausinėdamas žmones aiškina, kaip šiuomet suprantamos tikėjimo tiesos. Vienas klausimų buvo šis: "Pasakykite negalvojęs, ką jums mena žodis Trejybė". Tarp įvairių atsakymų buvęs ir toks: "Trejybės stotis Paryžiuje". Iš tikrųjų, Paryžiuje yra geležinkelio stotis, kuri vadinasi "Trejybės stotis".**Komunistiniame ateizme auklėtas žmogus, netikėtai užkluptas tokio klausimo, gal atsakyti: "Engelsas, Marksas, Leninas".**Neatmestina, kad tokie kvaili atsakymai buvo tyčiomis, tikėjimo pajuokai pasakyti. Juk kiekvienas, kuris turi kad ir menką religijos supratimą, iš katekizmo žino, kad Švenčiausioji trejybė yra Dievas Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia - trys atskiri asmenys, bet vienas Dievas.**Kaip ten bebūtų su apklausinėjimais ir sąmoningais ar pajaukiančiais atsakymais, vis tik yra tiesa, kad Švenčiausios Trejybės supratimas yra beveik neįmanomas. Trys asmenys - vienas Dievas. Atrodo, kad tai yra prieš elementariausią aritmetiką: kur yra trys, ten negali būti lygybės su vienu.**Jei mes neturėtume Kristaus mokslo, kuris apreiškė mums tris Dievo asmenis, tai ir mes nieko nežinotume apie Švenčiausią Trejybę.**Senajame Testamente ši paslaptis tik miglotai tužsiminta, kad išrinktoji tauta gyvendama pagoniškoje aplinkoje, kur buvo garbinama daug dievų, nesuprastų esant tris, o ne vieną Dievą. Tik evangelija mums atidengia Švenčiausios Trejybės paslaptį, Jėzus Kristus, dievo Sūnus, nuolat kalba apie tėvą. Šventoji Dvasia regimu būdu nužengia ant apaštalo. Ją Kristus pažadėjo atsiųsti nuo Tėvo ir savęs. Sekminių dieną tą pažadą išpildė. Kristus, siųsdamas apaštalus skelbti evangeliją, liepia visus įtikėjusius krikštyti Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu.**Tačiau ir Kristaus apreiškimą turėdami, norime žinoti tų trijų asmenų santykį, jų veikimą.**Iš to, ką mes iš Kristaus apreiškimo žinome, matyti, kad Švenčiausios Trejybės tarpusavio santykius lemia kitokie įstatymai, negu žmonių.**Evangelijoje parašyta: "Dievas taip mylėjo pasaulį, kad davė savo viengimį Sūnų". Žodžiai tokie gilūs, kad net sunku suprasti. Yra žmonių, kurie mano, kad Dievas, sukūręs pasaulį, nustatęs gamtos dėsnius, gyvena kažkur erdvės ir daugiau juo nesirūpina. Mano, kad Dievas nesikiša į žmonių gyvenimą. Gi kas taip galvoja, tas anksčiau ar vėliau nuslys į ateizmą. Jis nepažįsta būtybės, į kurią gali kreiptis, iš kurios gali sulaukti pagalbos. Tuo tarpu šios šventės evangelijoje aiškiai pasakyta: "Dievas taip mylėjo pasaulį, kad davė savo viengimį Sūnų". Taigi, Dievas nepaliko pasaulio. Jis jį mylėjo, myli ir mylės.**Tačiau, jei Dievas myli pasaulį, tai kodėl čia kyla tiek vosikių nelaimių? Kur tad čia Dievo meilė pasauliui? Taip klausiantieji turėtų atkreipti dėmesį į žodžius: "Davė (pasauliui) savo viengimį Sūnų". Tasai "davė" reiškia: Dievas paaukojo savo Sūnų.**Bet ir čia lieka paslaptis: kodėl Dievo meilė pasauliui turėjo būti sujungta su Dievo Sūnaus kančia ir mirtimi? - Ogi todėl, kad Dievo meilė labiau išryškėtų.**Reikia tikrai gilaus tikėjimo, kad suprastume Kristaus žodžius: "Dievas nesiumė savo Sūnaus į pasaulį teisti, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas".***Kultūros paveldas:
ar taps pilis viešbučiu?****Vaidas JAUNIŠKIS**

Kelionių agentūros dažnai vilioja turistus ne tik žydrųjų pakrančių paplūdimiais ar vandens parkais, bet ir istoriniu šalių palikimu. Pilys Luaros slėnyje, Reino pakrantėse, Čekijos kalnuose taip pat pildo šalies biudžetą ir drauge padeda saugoti istorinį paveldą. Ar gali Lietuva pasiūlyti atvykusiesiems ką nors panašaus? Žinoma, prisiminsime: juk tik su svečiais patys kopėme į Gedimino bokštą, vykome į Trakus. Ir su malonumu vykdami iš pajūrio sukdamume iš autostrados pro Panemunės pilis. Tačiau Lietuvoje yra 15 pilių ar jų liekanų. Koks dabar jų likimas ir kiek jos sugėba privilioti turistų?

Kaunas - kaip Atėnai

Vienu galime guostis: visų pilių griuvėsiai bent jau uždengti stogeliais, kurie neleidžia joms toliau nykti, visų būklė nėra bloga. Bet prie daugelio jų galime cituoti Maironį: "man verkė iš skausmo širdis". Pirmos ašaros gali ištvykti prie Kauno pilies. Ji kol kas visiškai nefunkcionali, neiškus ir jos statusas. Krašto vertybių departamento Kauno teritorinio padalinio vadovė Irena Vaškelienė mano, kad pilis galėtų priklausyti ne Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejui, kuris neturi nei lėšų, nei kokios nors ateities vizijos, bet Kauno savivaldybei - tada galima būtų pradėti darbus, geriau panaudojant vietinius investuotojus ir jų vizijas.

Pagal brėžinius, archeologinius radinius atkurta kompiuterinė pilies versija (autorius - Kęstutis Mikšys). Tačiau šis atstatymo projektas nebuvo įtrauktas į Lietuvos vardo pamėnimo tūkstantmečio programą, ir tenka ieškoti kitų lėšų. Vadovė gali pasidžiaugti, kad su naujuoju Kauno savivaldybės vadovu bent jau prasidėjo dialogas - tai vienintelė miesto valdžia, parodžiusi susidomėjimą, nes kitos pilį suvokė tik kaip balastą miesto biudžetui. Atstatyti pilį kainuotų apie 5-6 milijonus. Savivaldybė mano, kad pilis kaip tik galėtų būti ne tik ne našta, bet ir jos palengvinimas: ji norėtų įkurti pilyje kavinaite, muziejų ar dar ką nors. "Viešbutį?" - sušuks kas nors. Bet, galima nusistebėti, paminklosaugininkų požiūris ne toks, kokį įsivaizdavome, jie griaua savo

kaip sarginių šunų prie griuvėsijų įvaizdį: pilies funkcijų, sako I. Vaškelienė, jie nenori reglamentuoti, nes tai kaip tik gali sustabdyti investicijas.

Dabar galvojama sutvarkyti piliavietę, gynybinius įrengimus, sienų atstatymą. Planuojama apsupti pilį ir vandens gri-

Kauno pilis

V. Kapočiaus nuotr.

viu, kuriuo galėtų plaukioti valtelės. O jau kas bus viduje - polemikos objektas. Archeologas Algirdas Žalnierius nevengia idėjos apie viešbutį, apie pilyje vykiančias miesto mugės: "Kvaila bijoti argumentų, kad ten gyvena mūsų senoliai. Gyveno, bet tai buvo paprasčiausi žmonės - kareiviai, nes tai buvo valstybinė tvirtovė, vienintelė, atlikusi savo vaidmenį".

Kalbėdama apie pilį, Irena Vaškelienė pabrėžia: "Pagrindinis reikalavimas - kad tas objektas būtų atviras visiems. Kauno pilyje galėtų būti ir viešbutis, ir kavinukė, ir informacinis turistų centras, ir administracinis pastatas. Svarbiausia, kad kiekvienas galėtų užėiti ir apsižvalgyti". Kol kas jis visiems uždaras. Algirdas Žalnierius jį lygina su Antikos architektūros paminklais Graikijoje: stovi kolonos, griuvėsiai, o aplink juos - tuščia. "Aureolė didžiulė, bet nieko nėra, viskas negyva. Nyku žiūrėti. Vienoje apykvailėje knygutėje perskaičiau protingą mintį: bet kokia žmogaus veikla, jei ji neteikta naudos, pasmerkta žlugti. Taip yra su mūsų pilimis - stovi, kad stovėtų."

Raudonų plytų bokštai
Reprezentaciniai Raudond-

vario rūmai gyvi tiek, kiek juose vyksta seminarų, juose įsikūręs dailininkas Kostas Žardalevičius organizuoja akcijas, plenerus. Jei norite aplankyti pilį, galima iš anksto pasiskambinti į biblioteką - bibliotekininkė aprodys apartamentus, nuves į bokštą, į oranžeriją. Bet tik darbo dienomis. Kartais šį Tiškevičiams priklausiusį dvarą aplanko turistai, pasitaiko ir užsieniečių. "Kelios ekskursijos per savaite", - girdisi prižiūrėtoja. Bet jų investicijos - po litą už aprodymą - nepagerins padėties, ir idėja

įrengti Juozo Naujalio muziejų atidedama miglotai rytdienai.

Raudonės piliai pasisekė: joje įrengta mokykla leido išlikti piliai, nesutrūnyti. Šalia tebeveikia malūnas, dabar priklausęs buvusio dvaro ekonomo Jono Jurkšos sūnui Vytautui. Tiesa, malūnininkas jį parduoda - tik 250 000 Lt už milžinišką plotą per tris aukštus ir rūšį. Kol kas norinčiųjų pirkti nėra. Malūną galima aplankyti - litas suaugusiajam, 50 centų mokiniui. Tiek kainuoja ir užkopti į pilies bokštą, iš kur matosi ne tik kitos pily, bet ir jau statoma priemlauka. Beje, šį savaitgalį prie Raudonės pilies Irena Bučienė parodys Juozo Grušo "Barborą Radvilaite".

"Panemunės žiedų" programa leido labiau susidomėti keilomis pilimis - Raudonės, Panemunės, Veliuonos Gedimino kapo kalnu, Seredžiaus pilikalniu. Visą pakelį entuziastų pečiai. Itin aktyvus Jurbarko meras Aloyzas Zairys, tačiau ir jis supranta, kad dar nėra tinkamai išplėta infrastruktūra: pirmasis savaitgalis, orientuotasis į Seredžių ir Veliuoną, išryškino nemažai trūkumų. Trūkū tualetų, atvykusiems vokiečių turistams - jėgų kilti į pi-

liakalnį, visiems - pinigų. Prekybininkai nebuvo labai patenkinti - nedaugelis pirkto šašlykų, o vaisvandeniai didesnio pelno negarantuoją. Gaila ir to, kad gyvosios archeologijos dienos nevyksta visą vasarą. Bet galima paskraidyti lėktuvu (15 minučių - 20 Lt), paplaukioti laivais. Tiesa, jie nepigūs - nuo Kauno iki Seredžiaus ir atgal kainuos 17 Lt, valanda 20-30 keleivių kainuos apie 300 Lt. Nuo Raudonės iki Panemunės laivu - 6 Lt. Bet jau užtrukus galima ir apsinakvoti - pavyzdžiui, Raudonėje veikia

keli kaimo turizmo tipo viešbutiai, kur patogūs kambariai su 2-3 lovomis kainuoja po 20-30 Lt. Norintiesiems sužinoti daugiau išleistas gražus informacinis bukletas "Jurbarko kraštas" su visais reikalingiausiais adresais, žemėlapiams, objektų aprašymais. Išsamesnę informaciją teikia Jurbarko turizmo informacijos centras.

"Panemunės žiedai" žadina viltį, kad infrastruktūra ilgai nui atgis - tuo įsitikinusi Jurbarko kultūros skyriaus vedėja, istorikė Radeta Jokubaitytė. Mąstoma ir apie edukaciją, žmonių užimtumą - jau dabar pagal PHARE programą Raudonėje steigama distancinio mokymo klasė, Algis Pocius buria specialistų grupę parengti Panemunės atgaivinimo programą, vienas Veliuonoje gyvenantis danas kuria kultūros centrą, dabar Jurbarko Vinco Grybo name skulptoriaus anūkė Rasa Grybaitė su mokiniais lipdo instaliaciją "Pragaras" ir žada čia įkurti alternatyvią dailės mokyklą studiją. Bus įtraukta ir kita Nemuno pusė, daugelį gali sudominti žiobrinės šventė - tik šioje vietoje nuo senų laikų upeiviai specialiu būdu rūkė žiobrius.

(nukelta į 5 psl.)

Romualdas Granauskas**RAUDONAS****ant BALTO** (apysaka)

5

(pradžia nr. 19)

O Puipeikiukai visi stovėjo aplinkui, juokėsi ir nė vienas mažes negynė. Bet iš kažkur išdygo mokytoja, nutvėrė sūnų už ausies:

- Kad man daugiau niekada prie jo nelįstum!..

Taip, už ausies nutvėrusi, ir nusivedė Žygimantą per visą kiemą kažkokį skersą, paskui - į gonkas, o iš gonkų - į savo kambarį. Kitą pertrauką aš jo niekur kieme nemačiau ir naiviai pagalvojau, kad šituo man viskas ir baigėsi, o savo didelę gėdą per piešimo pamoką neilgam tarpui beveik visai buvau užmiršęs. Turėjo skaudėti tam Žygimantui, turėjo kaip reikiant jam skaudėti, o gėdos jis patyrė neka mažiau už mane. Todėl abudu dabar esam lygūs ir, pagalvojus, jam iš tikrųjų nebėra ko prie manęs liesti. Jeigu ne mokytoja, būtų jis mane mušęs ar ne? Muštis aš visiškai nemokėjau ir nežinojau, kur galima apie tai paskaityti. Daug kur rašo, kad mušasi, bet niekur nerašo, kaip visi to išmoksta.

Per ilgą pertrauką mus visus pirmokėlius mokytoja nusivedė po medžiu, sustatė į glaudų ratą veidais į vidų ir pamokė tokio žaidimo - žiedą dalyti. Du vaikščiavo to rato viduryje, mes stovėjome suglaustus delnus atkišę į priekį, vienas visiems kišo į tuos delnus "žiedą" - pusę trintuko, o antrasis turėjo atspėti, kuriam tarp delnų įspraustas.

- Sargi Margi, kur žiedas žydi?

Pasižiūrėjusi, ar supratom, mokytoja nuėjo kitur. Taip mums visiems patiko tas žiedo dalijimas, kad nieko daugiau nematėm ir negirdėjom. Staiga pajutau, kad man kažkas nugaroje ne taip. Atsisukau - o užpakalyje vėl stovėjo iš pykčio išraudęs Žygimantas, jis metė man į akis iš švarkelio iškirptą didelį lopą:

- Še! Nešiok dabar!..

Vaikai apstulbo, stovėjo apstulbę net tada, kai Žygimantas jau buvo paėjęs tolokai šalin: kas dabar bus?.. Nieko nebuvo, aš pakėliau tą lopą ir bliaudamas pasileidau mokyklos keliuku į vieškelį. Koks ilgas buvo mano bėgimas, kaip garsiai, kaip gaudžiai aš verkiau bėgdamas!.. Moterys daržuose stovėjo pakėlusios galvas, negalėdamos suprasti, kokia nelaimė nutiko tam pabėgėliui vaikui.

Dvi dienas nėjau į mokyklą, ir jokia jėga nebūtų privertusi manęs to padaryti, nors motina kuo gražiausiai įsiuvo tą lopą atgal. Trečią dieną į namus atėjo pati mokytoja, ir turėjau eiti. Ji visą kelią ramino mane, laikydama už rankos, bet geriau jau būtų neraminusi ir nelaikiusi.

Atminties linija, kuri eina mano galvoj per tą laiką, kai aš mokiausi pradinėje, yra sutrūkinėjusi į taškelius ir trumpus neryškius brūkšnelius: gal dėl to, kad mokiausi aš ten neilgai ir be jokių didesnių pastangų, tartum pasišvilpaudamas, o gal dėl to, kad viską užgožė ir prislopino pati pirmoji diena, tas švarkelio iškarpymas. Neilgai aš ir tesėdėjau su Pupeikiu pirmojoje eilėje nuo lango, gal kokias dvi savaites. Vieną dieną mokytoja pasakė:

- Pasiimk savo sąsiuvinį ir eik į antrą klasę.

O antra klasė - tai tik antras mokyklos kambarys: taip pat dvi suolų eilės ir tarp jų vaikščiojantis liesas Žygimanto tėvas. Sustojęs tarpdury ir žiūrėdamas jam į akis aš pasakiau labai rytą, nors visai neseniai kieme jau buvau sakęs. Klasė nutilo, tiktai pačiame jos gale, ketvirtokų eilėje, girdėjosi piktas Žygimanto šnopavimas, ir aš staigiai pajutau, kad visai nebenoriu tos antros klasės,

bet mane vėl pasodino eilėje, kur prie lango, ir vėl - prie pat mokytojos stalo. Jau ir pirmoji klasė jau pats mažiausias, o koks beatrodžia dabar, tarp antrokų ir ketvirtokų, nenorėjau net pagalvoti. Bet ir ten aš nesėdėjau net iki Kalėdų. Vieną rytą mokytojas pasakė:

- Pasiimk savo sąsiuvinį ir eik į trečią klasę.

Ir vėl, sustojęs tarpdury, pasakiau labai rytą, ir vėl buvau pasodintas į patį pirmąjį suolą, bet jau nebe priešais mokytojos stalą, ir per visas pamokas niekas piktai už nugaros nebesnopavo.

Kitais metais, kai vėl sėdėjau kitam kambary, Žygimanto jau nebebuvo, dabar jis buvo išvežtas į Kretingą ir mokėsi ten. Tais metais metais gal ir vėl kaip pernai būčiau buvęs varinėjamas iš vienos klasės į kitą, bet pradinę juk nebuvo nei penktos, nei šeštos klasės, ir turėjau toj vienoj klasėj sėdėti ligi pat pavasario. Rudenį, kai vėl reikėjo ruošti į mokyklą, dabar jau toli, už penkių kilometrų miestelyje, paašikėjo daug tokių dalykų, kurių anksčiau nežinojau: kad negalėsiu su vienu švarkeliu per pūgas vaikščioti taip toli, nebent pats sau grabo ieškočiau, kad mano kojos dar tokios trumpos, jog rytais per pusnis niekaip neišbrišiu, kad esu mažas ir susitraukęs kaip džiovintas krupis, per dvejus metus nepaaukęs dorai nė per pirštą, kad visas pajudėsi, o paakiai mėlynių sunka padažyti. Todėl tuos metus turėsiu apsirišti vien biblioteka ir parsineštomis knygomis, kiūtoti savo lovos kampelyje, įbedęs nosį į puslapį, ir kasdien svajoti, kaip man bus gerai, jei kitais metais nors kiek, nors trupinėlių paaugsiu. Dabar iš tos žiemos negalėčiau prisiminti turbūt nieko, bet kaimą pradėjo rašyti į kolchozą. Nors mes neturėjome nei žemės, nei namo, nei gyvulio, nei gyvo vabalo, bet reikėjo rašyti vieniems iš pirmųjų, kad nepradėtų lankytis čia visokie partorgai ir agitatoriai, nepradėtų klausinėti ko reikia ir ko nereikia. Mačiau, kaip patėvis dar labiau susigūžė į kuprelę, o jo akys vis lankstė į

(nukelta į 4 psl.)

■ Nepanašu, kad palestiniečių prezidentas Yasser Arafat paisytų ugnies nutraukimo, birželio 4 d. pareiškė Izraelio premjeras Arielio Sharono patarėjas.

■ Nepalo karaliui Dipendrai birželio 4 d. ryte mirus, naujuoju karaliumi karūnuotas jo dėdė princas Gyanendra, pranešė valstybinis radijas. Karūnacija įvyko 11 val. senoviniuose rūmuose Nepalo sostinėje Katmandu. Rūmų vartus, prie kurių išgirdę apie karaliaus mirtį susirinko tūkstančiai žmonių, saugojo armija. Nepalo policija ašarinėmis dujomis vaikė tūkstančius protestuotojų, kurie prie rūmų susirinko gedėti išžudytos karališkosios šeimos.

■ Alejandro Toledo birželio 3 d. šventė savo pergalę Peru prezidento rinkimuose ir, pavadinęs tai demokratijos triumfu, pasmerkė "praeities diktatūrą" bei paragino šalies gyventojus pamiršti nesutarimus.

■ Irakas birželio 3 d. pareiškė, kad atnaujins naftos tiekimą, jei-gu Jungtinės Tautos (JT) šėsiems mėnesiams pratęs programą "nafta už maistą", atmesdamas Saugumo Tarybos sprendimą pratęsti šią programą tik vienam mėnesiui.

■ Šeši žmonės žuvo, 350 sužeisti ir tūkstančiai liko benamiais, kai Kolumbijos Barankilijos mieste birželio 1 d. praužė tornadas, praejus dienai po nelaimės pranešė vietos pareigūnai.

■ Pietvakarių Bangladeše esančio Baniarčaro katalikų bažnyčioje birželio 1 d. per mišias sprogus bombai, mažiausiai devyni žmonės žuvo ir dar 17 buvo sužeista, pranešė vyriausybės pareigūnai.

■ Per birželio 3 d. vakarą palestiniečių savižudžio Tel Avivė įvykdytą išpuolį žuvo du Ukrainos piliečiai žuvo ir vienas buvo sunkiai sužeistas. Tarp žuvusiųjų du Ukrainos Komsomolsko miesto gyventojai - 17-metis Aleksej Lupala ir 20-metis Sergej Pančanka.

■ Po kelias dienas Filipinų pietuose trukusių aršių susirėmimų tarp kariuomenės ir musulmonų sukilėlių, laikinųjų daugybę įkaitų, įskaitant ir tris amerikiečius, birželio 3 d. džiunglėse buvo aptikti begalviai dviejų filipiniečių kūnai, pranešė vietos pareigūnai.

Tarnavo Dievui kaip medis - pilnas žiedų ir vaisių

ALDONA JURKUTĖ apie neseniai mirusį
brolių PETRĄ KLEINOTĄ, SJ

Broli Petras Kleinotas, SJ

zaus draugiją ir 1930 m. liepos 25 d. tampa broliu. Visoje Lietuvoj tais metais buvo švenčiama 500 m. sukaktis nuo LDK Vytauto mirties...

Per gyvenimą broli Petras ėjo dviem nubrėžtais keliais: vienas vedė į spaudą, antrojo tarpstotėse laukė žmonės, darbas su jaunimu. Apvaizda patikėjo Petriui knygnešio pareigas - penkerius metus įvairiose Lietuvos vietovėse, tėvui Bružikui vedant misijas, jis platinio religinę spaudą. Nuo 1931-jų iki 1940-jų buvo "Žvaigždės", "Žvaigždutės" ir "Misijų" administratorius.

1935 m. broli Petras sumano rinkinius žėzuitų gimnazijos mokinius suburti į "Kristaus karių" būrelį. Jį lankiusieji gavo tikėjimo ir dvasingumo pamokas, jiems buvo aiškinamos aukos ir pasiaukojimo tiesos. Būrelis buvo atkurtas ir Chicagoje 1952-aisiais. Įvairiu laikui priklausė apie 50 jaunuolių: penki vėliau tapo žėzuitais, du - pasauliečiais kunigais, o vienas - Vincentas Sladkevicius - kardinolas.

Brolio Petro išvykimą iš Lietuvos vaizdžiai yra aprašęs Jonas Kidykas SJ: "Pasikinkęs Pagrįžuvyje arklėlį Ruonį, leidosi su t. Bružiku, dar neužimtoje bolševikų Žemaitijoje, misionieriauti. Svetimiesiems jau visiškai belpant ant kulnų, jis, ištikimas bolševikų kalėjimo kankinio t. Bružiko palydovas, Ruonio velkamuo vežimėliu traukėsi į Rytprūsius iki Heilige Linde. Ten, palikęs savo Ruonį, iškeliavo į Berlyną. Dirbo ligoninėje slaugytoju. Jis patyrė Berlyno bombardavimus, matė mirstančius. Visa tai pergyveno, kaip gali tik Dievui atsida-"

žmogus pergyventi".

Sužinojęs, kad netoli Miuncheno, Pulache yra lietuvių, iškeliauja pas juos. Dirba visokių darbus: šluoja, valo koridorius, prausyklas, kerpa medžius, pjauna žolę.

Išgirdęs apie t. Kidyko laisvąjame pasaulyje atkuriama Lietuvos žėzuitų provinciją, bando patekti į Ameriką saskaitininku į Scranton'o universitetą. Sumanymas nueina niekais ir į Chicago 1949 m. atvažiuoja kaip broli žėzuitas. Ir gerai (tai jo 60-ties metų sukaktuvių proga pripažinti ir t. Kidykas), nes "...niekas nėra tiek širdies ir darbo idėjęs, kiek broli Petras, besistengdamas, kad Lietuvos žėzuitai atgytų šioje naujojoje žemėje".

Dar būnant Vokietijoje, t. Bružikui vedant misijas lietuvių tremtinių stovyklose, broliui (kaip jis dažnai yra sakęs) "pasipiršo" mintis leisti "Misionieriaus laiškus". Mintis rado pritarimą, o broli metėsi į darbą: rūpinosi spausdinimu ir platinimu. Pats parašė pirmuosius numerius. Kai lietuviai tremtiniai įsikūrė Amerikoje bei kituose kraštuose, vietoje "Misionieriaus laišku" 1950-jų vasarį skaitytojus pasiekė pirmasis "Laiškų lietuviams" numeris. Žurnalo administravimas buvo patikėtas br. Petriui. Jo nuoširdžiu darbu ir rūpesčiu "Laiškai" buvo siunčiami į penkis pasaulio kontinentus, platinami Amerikos bei Kanados miestuose.

Prisiminkime - pavasarį, vasarą, kartais ir vėlyvą rudens esant sutikę jį, kulniuojantį pėsčiomis Marguette parku, ar dviračiu besiskinančią kelią judrioje Chicagos gatvėse. Vis skubėjo, laiko neturėjo, nes reikėjo kaip galima daugiau skaitytojų asmeniškai palabinti, mokesčių už prenumeratą paimti, bilietus į metinę Jaunimo centro vakarienę, "Laiškų lietuviams" šventę ir kitus rengiamus pobūvius išplatinti. Taip bekeliuojant, per dvidešimt trejus metus iš brolio buvo pavogti trys dviračiai, tris kartus namo parėjo pėsčias, o vieną kartą platintojas grįžo su dviem įlaužtais šonkauliais.

Dosnios apvaizdos kraitelėje būta ir gerai rašančios plunksnos. Yra prisipažinęs: "Pirmasis mano parašytas sakiny buvo: kaip būtų gražu, kad Eucharistinio kongreso metu visa Lietuva iškilmingai pasiaukotų Švenč. Jėzaus širdžiai".

Tai džiaugčiausi, jei kas nors, kur nors rūšyje ar palėpėje atrastų "Žvaigždės" komplektą su br. Petro rašytomis "Jėzaus širdies pasiuntinio pasikalbėjimais su skaitytoju!" Dvidešimt trys straipsniai. Visiems neprošal būtų juos perskaityti. Iš naujo -

vėl ir vėl.

Kai 1968 m. broli Kleinotas įsijungė į "Mūsų žinių" lietuvių žėzuitų ir Jaunimo centro biuletenio darbą, jo "rašybos upelis jau nebetilpo savo krantuose..." Taiklios mintys, vaizdingi aprašymai, nepikti kritiškai įvykių, žmonių, veiklos vertinimai neabejotinai praturtino "Mūsų žinias".

Išžiūrėję į brolio Petro šypsenos nutviekstą veidą, suprasite, jog tik jo vedžiojama plunksna anuomet, keliaujant į Romą, galėjo taip aprašyti pakeliui matytas įžymybes: "Florenciją po Romos daugiausia turi šėdėvų, sukurtų garsių pasaulio menininkų, architektų, dainininkų, skulptorių. Apie 300 metų valdžiusios Florenciją Medičių giminės koplyčioje pagalvojau, kad statulos, sarkofagai, antkapiai ir net koplyčios, tų ir visų laikų didžiūnams pagerbti, išaukštinti, įamžinti beveik nieko apie juos mums nesako... (Už tai tikriausiai jie nepyksta, nes ką padeda žmonėms gerbimas, liaupsinimas ten, kur jų nebėra, gal turintiems kentėti, kur yra). Šiais meno šėdėvais tebėra gyvi, kalba, byloja tik jų autoriai - nepamiršdami genijai. Rafaelis, Leonardas da Vinci, Michelangelo, Dantė, mūsų Čiurlionis, Maironis ir daugybė kitų, atrodo, jie nebus pamiršti iki pasaulio pabaigos... Už juos dar laimingesni "neapsileidę" pasilaugūs šventieji: jie gyvena tarpe mūsų, mes su jais kalbame, bendraujame, net juos mylime. Tad labiausiai apsimoka tapti šventaisiais..."

Kad neužmirščiau - broli Petras paruošė spaudai tekstą "Visi dalyvaukime šv. Mišiose, maldų ir giesmių rinkinį liturginėms apeigoms, kurį dar ir dabar pagarbiai liečia visi, atėję į t. žėzuitų koplyčią Chicagoje. Nuo 1949-jų beveik tris dešimtmečius buvo koplyčios zakristijonas. Supirkinėjo maistą žėzuitų bendruomenei, daugel metų jai gamindamas pusryčius, o aštuonerius metus sekmadieniais jiems virė ir pietus. Kas karštaisiais vasaros mėnesiais yra lankęsis Chicagoje pas žėzuitus ir geres gaivinančią girą, tas bent dabar turėtų sužinoti ją buvus Petro gamybos!

Per metų metus broli ištikimai lankydavo žėzuitų geradarai, palaikydami artimus ryšius su senosios imigracijos lietuvių, kurie 1972-1978 m. laikotarpiu savo aukomis ypač dosniai prisidėjo prie Jaunimo centro koplyčios ir vienuolyno statybos. Jis dažnai užsukdavo ir į laidotvyvių koplyčią, - širdimi sukalbėta malda atiduodamas pastutinę pagarbą lietuviybės Švyturį rėmusiems, jo ilgaamži-

kumu tikėjusiems lietuviams.

Buvo ne tik broli ir tikras gamtos broliužėlis. Vasaromis matydavome jį beturiusiantį prie vienuolyno (visi takai nušluoti, žolė sušukuota, šermukšniai paglostyti, gėlės prakalbintos...). Ne tik gėlės žydėjo, bet ir išpuoselėtos daržovės lapojo, kurių (anot tėvo Vaclovo Gutausko pasakojimo apie broli) jis auginęs net dvylika rūšių: pradedant krapais, baigiant krienuis.

Vienuolynė keldavosi pirmasis! Aušra ji pasveikindavo ruošiant (ir puošiant!) altorių šv. Mišioms, vėlesnis laikas - belaitant nesuskaičiuojamas kambarinių gėlių puodynes. Kaktusų nemėgo. Mat kartą belaitydamas pasirėmė netyčia į vieną jų. Paskui lyžtelėjo tą vietą... Su smulkialapiais žalėsiais elgėsi atsargiai nuo to laiko, kai, ant palangės mano augintą gėlę palaikęs krapais susmulkino ir ... pagardino ją salotų ruošinį.

Buvo menininkas. Ach, kokius stebuklingus vėlykaičius margino anais laikais jo darbščios dūkiškos rankos! Vėlykos broliui buvo didžiausio džiaugsmo ir Dievui dėkingumo šventė, nes ji buvo "... mūsų vienas su kitu susitaikymo, atsisteisimo, vienas kitam nuoskauđų atleidimo bei atlyginimo - skolų užmokejimo - laikas".

Šventa teisybė slypi pasakyme: kaip gyvenama, taip ir sergama. Broli Petras gyveno linksmai. Jis džiaugėsi pirmą kartą pamatęs Baltijos jūrą, išmetančią Lietuvos auksą - gintarą. Džiūgavo peržengęs Latvijos sieną: "Aš jau buvau užsienyje!" užgrūdintas kietų vienuoliško gyvenimo sąlygų, mokėjo džiaugtis tuo, ką turėjo. Kaip cik-ras dūžkas - atviras, kalbus, nuoširdus, vaišingas, lakios vaiduotės broliužis gyvai reaguavo į supantį, nuolat besikeičiantį pasaulį, džiaugėsi kiekviena diena, nes buvo ji pilna meilės, darbo ir pasišventimo kitų labui. Mėgo Ezopo pasakėčias ir Vytautės Žilinskaitės humoreskas. Nemokėjo pykti, žmonių bei namiškių silpnų ir minusus lengvai "nurašydavo", radęs atitinkamus veikėjus pasakėčiose. Kai kitas buvo piktas, šiurkštus ir neteisingas, jis tuo pačiu neatsilygindavo, tik patyliukais sumurmėdavo, "ko norėti iš liuto išsišokėlio tokioje ir tokioje pasakėčioje iš knygos... puslapio..." Ragino ir kitus kalbėti atsargiai, nes "gyvuliai turi ragus, žvėrys - nagus ir iltis, žmogus - liežuvi". Liežuviu padarytos žaizdos sunkiai gyja". Kartą, kai vienas vienuolyno įnamis skundėsi, kad br. Petro perkama duona turi per daug skylių, jis nesusirzo, pataręs skylių nevalgyti, o

(mukelta į 6 psl)

Romualdas Granauskas

RAUDONAS ant BALTO (apysaka)

5

(atkelta iš 3 psl.)

šonus, ir nebuvo nė karto, kad skaptuodamas ar droždamas nesusižeistų rankos. Nemačiau aš nei tų susirinkimų, kuriuose rašydino, nei tų agitatorių. Visi gerieji ūkininkai, pusė kaimo, jau buvo sudavinavę "Sudiev, Lietuva", ir agituoti jau nebebuvo ko. Rimkienė, ir ta, pametus ir žemę, ir Dūlį, ir viską, buvo išbėgusi į Klaipėdą, o gal ir ne į Klaipėdą, ką mes ir supratom iš ano laiško, kuriame nebuvo jokio atgalinio antrašo.

Vieną rytą į kiemą įvažiavo du vežimai, pilni prikrauti lentų, nuluptų nuo kažkieno buvusios daržinės. Paskui tuos vežimus ėjo keturi kaimo vyrai, nešini kirviais ir pjūklais. Rimkienės didžiajame tvarte dabar turėjo būti naujojo kolchozo kiaulidės, tiktai dar nebuvo pačių kiaulių. Pas mus įėjo Kareiva, pirmininkas, mažas apvalus žmogutis, panašus į ropę, kuriai iš apačios iškisti du juodi pagaliukai - auliniai batai. Sakė, kad anksčiau Salantuose jis supirkinėjo gyvulių odas, ir vien jo pavardė tebuvo kareiviška, nes nei tie juodi auliniai batai, nei kareiviškos galifė kelnės to kareiviškumo jam anei kiek nepridėjo.

- Jei turit ką pasidėję už sienos - šiandien pat viską atliuosuoti, išplauti ir iššluostyti! Rytą atsikraustys žmonės!

Susakė, susakė ir išėjo.

- Nu nu... - pakraipė galvą motina. - Kas per ponai tokie čia ir atvažiuos? Išritink tą bačkelę į priemonę.

Kitą dieną atsikraustė Kupriai: vyras, žmona ir duktė, merga gal kokių dvidešimt penkerių metų. Visa jų manta lengvai tilpo vieninkiniame vežime, kaip ir mūsų, kai bėgom, jie sėdėjo ant tos savo mantos kaip varnos vėjuje, kažkokie apsiskarmalavę ir apšiurę. Per kelis vaikščiojimus ir susinešė viską į Rimkienės kambarius. Duktė, pasirodo, jau besanti ir pilvą atkišusi, eidama krypavo kaip antis.

- Aš jau neisiu pirmoji pas anuos! - papurtė galvą motina. - Mes čia seniau atsikėlėm!

Ilgokai jie ten bildėjo ir brazdėjo, kol pradėjo palengva temti. - Tu pažiūrėk! - suplojo rankomis motina, atsistojusi prie langų. - Juk tas senis, žaltys, nė į būdelę neina! Antai šika vidury daržo kone po pat langais!..

Patėvis atsistojau nuo trinkelės ir išėjo į lauką.

- Susiedai, susiedai!... Kaip reikės su jumis gyventi, kad po langais šikot? Ar būdelės nėra? Ar visai sarmatos neturi?

- Kokios tau būdelės?.. - atsiliepė stenėdamas Kuprys. - Žemę reikia tręšti!.. Pavasarį tas daržas bus mūsų!

O apie jų dukterį, Verę, motina pasakė: - Matau, kad jau ne vieną kartą yra gimdžiusi, tiktai kur tie anos vaikai?

- Neduok Dieve, susiveš čia! - išsigando patėvis. - Klykinsis, cypinsis per naktis!

Ir aš išsigandau, bet jokių mažų vaikų niekas čia nesuvežė. Užtat suvežė gal dvidešimt ar daugiau kiaulių, suvarė į gardus ir kietai užkalė. Dar atvežė du vežimus suplėkusių pelų ir pavertė pasienyje šalia didžiosios kūtės durų. Ir dar kelis vežimus beržinių rašgalių, kuriuos suvaryti vyrai suprovė, suskaldė ir sumetė krūvon vidury kiemo, ten jas kitą dieną apsnigo. Dabar Kupriai cypino tas žalias malkas buvusioj pieninėj po didžiaisiais katilais, šutino pelus, o iš kūtės girdejos alkanų kiaulių žviegimas, jis netilo nei dieną, nei

naktį, ir prie jo niekas negalėjo priprasti, ypač motina. Vos išeidavo į kiemą - tuoj puldavo atgal, ausis delnais užsispaudusi. Mu du su patėviu kol kas dar laikėmės vyriškai.

Vieną rytą visi trys Kupriai, užrišę už kojos virvę, išvilko vieną kiaulę negyvą ir paliko ant sniego čia pat už tvarto kampo. Kitą rytą - kitą. Į kiaules, tiesą sakant, jos mažai tebuvo panašios: storumo kaip lentos, visos pašiauštais šeriais ir visų nugaros dantytos kaip pjūklai. Bet į negyvas užsižviegusių vietą vėl atvežė kelias, ar ne keturias. O prie tvarto kampo nuo ryto ligi vakaro sukosi neužmatomas varnų pulkas. Taip mes tą žiemą ir gyvenom: virš galvos - juodas varnų debesis, aplinkui - kiaulių žviegimas, o po langais - Kuprių šūdai. Visai pavasariop Verė apsipirėjo, dabar prie visko prisidėjo ir kūdikio klyksmas už sienos. Jie visi ilgam išeidavo prie kiaulių, tas vargšelis būdavo paliekamas vienas, motina blaškydavosi po kambarį išprotėjusiomis akimis, krisdavo skersai lovą, kišdavo galvą po pagalvę, bet, atrodo, kad nė tas nepadėjo. O skaityti buvo beveik neįmanoma.

Pavasaris jau buvo atėjęs, nebeliko sniego, ir kiemo obelų jau švilpė varnėnas, visas juodai mėlynas, kaip kažkada dar nenukirpti Juditos plaukai bibliotekoje. Bet paukščiams parlėkus kurį gi pavasarį išliko neatšalę? Taip buvo ir dabar. Vieną naktį prisnigo per du pirštus, užtat saulė visur spigino ir akino, atsimušdama į tą baltumą. Jau kelinta diena pakūtė nebebuvo net pelų, dabar Kupriai sukinėjosi aplink šulinį, senis sėmė iš jo ledinį vandenį, o tos trampė jį kibirais ir pylė į geldas, bet kiaulės žviegė tik dar baisiau. Kūdikio klyksmo už sienos vis tiek negalėjo permušti. Išgirdom, kad tą rytą jis klykia kažkaip kitaip: jau pagargaliuodamas, lyg kiemo ranka vis sugniaužtų ir vėl atleistų jo gležną gerklelę. Motina ilgaiau nebeišlaikė. Ji atidarė duris iš mūsų kambario į jų, mes dar nebuvom užkalę.

(bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Apie alergijas

Alergija – tai nenormali, iškreipta organizmo reakcija, kai padidėja jautrumas vienai ar kelioms genetiškai svetimoms organizmui medžiagoms po kartotinio sąlyčio su jomis. Alergija – tai kitas veikimas. Terminą „alergija“ 1906 metais pirmą kartą pasiūlė Vienos pediatras Klemensas fon Pirkė. Jis sudarytas iš graikų kalbos žodžių *allos* – kitas ir *ergon* – veikimas.

Imunitetas arba organizmo atsparumas – tai normalus organizmo savignyos nuo svetimų medžiagų būdas. Jo svarbiausia užduotis – išsaugoti organizmo genetinį pastovumą visą individo gyvenimą. Už tai atsakinga imuninė sistema. Imuninė sistema sudaro ląstelės, gebančios atskirti „savo“ nuo „svetimo“, įvertinti, neutralizuoti arba pašalinti svetimą medžiagą. Tai „difuzinis“ organas, kurio svoris yra apie 1,5-2 kg. Jam priklauso užkrūčio liauka, limfmazgiai, blužnis, kaulų čiulpai, tonzilės, kraujas ir kiti. Prieš organizmui svetimas medžiagas, vadinamas antigenais, gaminasi antikūnai. Tai serumo baltymai, vadinami imunoglobulinais. Jie padeda sveikam organizmui apsisaugoti nuo in-

fekcijos ir kitų ligų. Alergija – tai pakitusi organizmo reakcija į aplinką. Tai jau nenormali, iškreipta organizmo reakcija (alerginė reakcija), kai padidėja jautrumas vienai ar kelioms genetiškai svetimoms organizmui medžiagoms po kartotinio sąlyčio su jomis.

Vadinasi, ligonis, sergantis alergija, labai jautriai, o kartais net itin stipriai reaguoja į medžiagas, į kurias beveik nereaguoja sveikas žmogus. Tokio organizmo perdėto jautrumo rezultatas – savęs žalojimas, savo audinių pažeidimas. Todėl visi antigenai, sukeliantys alergines reakcijas, vadinami antigenais. Organizmas gali iškirsti ir dar baisesnių pokštų, kai jo imuninė sistema nueina klystelių ir ima atakuoti ne svetimą medžiagą, o normalias savo organizmo ląsteles. Autoagresija – „išprotėjusi“ imuninė sistema – taip ją bando vadinti mokslininkai. Pasak jų – tai siaubas ir chaosas imuninėje sistemoje, vos ne „pilietinis karas“.

Norėdami geriau pažinti alergijos sukėlėjus trumpam prisiminkime istoriją.

(tęsinys kitame nr.)

Dr. R. B.

NAUJOS KNYGOS

Klaus Schröter, BÖLL. Vilnius: Baltos lankos, 2000. 168 psl. Iš vokiečių kalbos vertė J. Bajarūnienė, V. Kardelis, L. Kinčius

Tai „Baltų lankų“ leidžiamo ciklo „Biografijos“ knyga apie pirmąjį vokiečių rašytoją, po Antrojo pasaulinio karo apdovanotą Nobelio premija.

Heinrich Böll – vienas žymiausių ir kartu kontraversiškiausių pasaulio kūrėjų. Jis kardinaliai priešingai buvo vertinamas anuometinėje Sovietų Sąjungoje, VFR ir Amerikos žemyne.

Pats rašytojas, teigdamas, kad Vokietijoje iš kūrėjo per daug reikalaujama, ištobulina interviu kaip naują literatūros formą ir kruopščiai kuria savo įvaizdį. Böllio leidykla „Kiepenheuer & Witsch“, reklamuodama straipsnių rinkinį „Kištis nepageidaujama“, siūlė traktuoti kaip knygą, kurioje „kūrėjo pozicija tampa ir politinės reikšmės įvykiu“.

Nors nepelnyti pagyrimai ar pervertinimas dažnam kūrėjui netikėtai „pakiša koją“, H. Böllio kūrybą pervertinti yra sunku: apsakymų rinkiniai ir romanai „Traukinys atvažiavo laiku“, Juodos avys“, „Biliardas pusę dešimtos“, „Klouno akimis“, „Grupinis portretas su dama“ ir daugybė esė, pjesių – verčia laikyti kūrėją vienu žymiausių XX amžiaus rašytojų.

Klaus Schröterio parašytoje biografijoje pasakojamos kūrinų gimimo istorijos, aprašomi rašytojo susitikimai su žymiausiais amžiaus žmonėmis – A. Miller, A. Solženicyn, G. Grass, W. Brandt, knygoje atsispindi menininko politinių pažiūrų kaita ir krizė. Paskutinėje gyvenimo knygoje „Moteris upės fone“ H. Böll rašo: „Politika yra žiauri, purvina, neišvengiama – ir šlykšti“.

Jūratė Dusevičiūtė

Kultūros paveldas:
ar taps pilis viešbučiu?

(atkelta iš 3 psl.)

Panemunės krašto
rekordai

Panemunės pilis viršija visus rekordus: ji pradėta tvarkyti 1953-1954 metais ir nesutvarkyta iki šiol. O trūksta nedaug – gal tik 3 mln. Lt. Bet dabar svarbiausia valstybei Vilniaus Žemutinė pilis. Anot archeologo A. Žalnieriaus, „gali kišti šimtus milijonų, bet nieko nepadarysi. Tai ne vieno mano, bet daugelio specialistų nuomonė“. Ir čia susiduria ne paminklo sauginiai, bet kiti interesai: statybinei, įrangos, apdailos organizacijai gauti tokį užsakymą – itin riebus kašnis. Juo labiau kad garantuotas valstybinis apmokėjimas. Bet tai pražūtis mūsų paminklo saugai – visos lėšos bus mestos tik vienam objektui. Dabar renesansinė Panemu-

nės pilis priklauso Lietuvos aukštųjų mokyklų rektorių konferencijai. Bajoriškas, Žečpospolitos laikus primenantis gestas – rektorių konferencija sumanė ir pasiėmė pilį. Iš to nieko apčiuopiamo nesimato: pilis, savo grožiu galinti konkuruoti su Trakais, užkonservuota, jos puišias menes reikia remontuoti. O vizijos gali būti įvairiausios – nuo restorano, viešbučio iki studentų, dailininkų studijų, plenerų, kūrybinių stovyklų, turizmo centro, aktorių repetitijų ar riterių turnyrų (juk tai – Gelgaudų pilis, iš kurių kilo ir didysis anglų aktorius John Gielgud). Penki tvenkiniai su iš vieno į kitą nutakančiu vandeniu – unikalūs ne tik parkų projektavimo paminklas, čia iki šiol žmonės žvejoja. Panemunių regioninio parko informacinis centras, įsi-

Greitos vištienos salotos

1 rūkytos vištos šlaunelė,
1 marinuotų kukurūzų indelis,
1 mažas svogūnas,
4-5 šaukštai majonezo,
truputis kvepiančiųjų pipirų

Vištieną, atskyrus nuo kaulo, supjaustyti kubeliais, supilti kukurūzus (nusunkus marinata),

supjaustyti svogūną, pabarstyti pipirais, išmaišyti viską majoneze.

Kiauliena su spanguolių padažu

260 g kiaulienos muštinio,
20 g miltų,
5 g aliejaus,
5 g sviesto,
30 g obuolių sulčių,
30 g vištienos sultinio,
25 g spanguolių,
10 g svogūnų laiškų,
6 g cukraus,
prieskonių

Į negilų dubenį suberti mil-tus, pipirus ir šiame mišinyje

apvolioti muštinį. Keptuvėje pakaitinti aliejų, idėti muštinį ir kepti, kol abi pusės paruduos, tada išimti ir uždengti, kad neatvėstų. Keptuvėje ištirpinti sviestą, supilti miltus, obuolių sultis, suberti cukrų, spanguoles ir mišinį užvirinti. Vėl idėti muštinį į keptuvę, sumažinti ugnį ir uždengus kepti, kol iškeps. Stambiai supjaustyti svogūnų laiškus ir prieš baigiant kepti sudėti ant muštinio.

Karaliaučiuje irgi mokoma lietuviškai

Rūta Leonova lietuvių mokytoja, gimė, augo Lietuvoje, studijavo Vilniaus universitete, Filologijos fakultete rusų kalbą ir dėstė Kelmės rajone. Ištekęs už svetimtaučio bastėsi Sovietų plotuose, o dabar 23 metai, kai su vyru ir dviem sūnais gyvena Karaliaučiaus priemiestyje. Rūta Leonova dabar jau 60 metų amžiaus. Ji moko vaikus lietuviškoje sekmadieninėje mokykloje, o laisvalaikį rašo eilėraščius lietuviškai.

Rūtos Leonovos (stovi dešinėje) mokinukų lietuvių choras

* * *

Už Nemuno regiu Tėvynę brangią

Rūta Leonova

Su ilgesiu žiūriu į kitą krantą
Už Nemuno lietuviška daina,
Už Nemuno regiu Tėvynę brangią,
Už Nemuno sava gimta kalba.

Už Nemuno darželiai žydi,
Gimtinės kvapas nuo mažens.
Aštraus Tėvynės jausmo negi kas pavydi?
Kol širdis plaks, įsiai su manimi gyvens.

Už Nemuno mieli kalneliai
Linguoja gelsvos varpos avių,
Žali laukai ir kvepiantys berželiai,
Palinkę sodų šakos prie namų.

Kaip pasiilgau aš savo gimtinės!
Jau mintimis atsikridus pas Tave.
Bet stoviu štai ant kranto nusiminus
Ramiu vingiuoja Nemuno riba...

Rūsčioji Nemuno banga,
Sraunioji ir galinga.
Atskyrei nuo Tėvynės tu mane
Vaga negailėstinga.

kūrės neseniai atstatytoje Šilinės smuklėje, organizuoja ornitologines ekskursijas stebėti prie Nemuno retus paukščius. Dabar žadama įkurti viešąją įstaigą, kuri rūpintųsi, kad į pilį sugrįžtų gyvenimas.

Panemunės regionas giriasi keliais rekordais: Raudonės parke auga storiausias Lietuvoje kaštonas, jau nudžiūvęs ažuolas mena miegojusį po juo Gediminą, Raudonės bokštai – vienas aukščiausių Europoje pilių bokštų (32 m.). Ir pagaliau – vienos Suomijos turizmo agentūros

darbuotoja, aplankiusi visas pilis ir piliakalnius, buvo nustebusi: niekur nematė, kad tokioje trumpoje kelio atkarpoje – vos 40 km – būtų tiek daug ko pažinusių.

Bet Jurbarko savivaldybė nežada apsisistoti tik ties pilimis. Jurbarko parkas gali tapti dar vienu ir gana svarbiu Lietuvos kultūrinio forpostu: netoli Vinco Grybo namų ir dirbtuvių, kur yra jo muziejus, grafams Zubovams priklausiusioje cerkvyje, netrukus atsidarys koncertų ir parodų salė. O Krašto muzie-

Anglės sode
išaugo
„slyva-obelis“

Viename Anglijos miestelyje auga stebuklingas medis: iš vienos pusės ant jo puikuoja slyvos obuoliai, iš kitos – slyvos.

Sodo, kuriame auga medis, šeimininkė teigia, kad šis neįprastas eksponatas taip pat ir žydi skirtingai: viena pusė baltai – kaip obelis, o kita pusė raudonai – kaip slyvos.

Medžio vaisiai – maži, žali, bet skanūs obuoliukai su kauliukais ir saldžios slyvos su obuolių sėklytėmis.

Niekas iš kaimynų nežino, kas pasodino medį. Spėjama, kad jam 20 metų. Vaisių pavyzdžiai išsiūsti į Kentą, į sodininkystės tyrimų centrą. Tes specialistai bandys įminti jo paslaptį.

BBC

Mokslo naujienos

Prieš dvidešimt penkis metus įvyko keista istorija. Amerikiečių erdvės tyrimų agentūros NASA erdvėlaivis Viking 1, kuris sukosi apie Marsą fotografuodamas galimas kito Vikingo nusileidimo vietas, pastebėjo žmogaus veidą primenančius šešėlius. Taip ir buvo – milžiniška, beveik trijų kilometrų ilgio galva tartum tiesiai žiūrėjo į erdvėlaivio fotokameras. Galva buvo Raudonosios planetos srityje, vadinamoje Cydonija. NASA paskelbė šią nuotrauką su prierašu: „milžiniška uolienų struktūra, ... primenanti žmogaus galvą, ... jos šešėliai sudaro akių, nosies ir burnos įspūdį.“

Tačiau kai kurie žmonės iš tikro ėmė tikėti, kad tai tikras veidas, kurį specialiai sukūrė senovėje gyvenę marsiečiai. Jie netgi įžiūrėjo Cydonijos lygumose kitus, irgi dirbtinius darinius, paliktus išnykusios senovinės civilizacijos atstovų. Aišku, nei vienas rimtas mokslininkas nemano, jog Veidas yra sukurta protinių būtybių, tačiau, kuomet 1997 m. į Marsą nukrido kitas erdvėlaivis – Mars Global Surveyor (MGS) – Cydonijos aplinkinių fotografavimas pasidarė vienas iš svarbiausių NASA uždavinių. Paskutinės MGS atsiųstos nuotraukos, dešimtį kartų ryškesnės už seniau darytas, rodo, jog garsusis Veidas tėra gerokai apiręs kalnas. Todėl NASA dar kartą tvirtina, kad jokių marsiečių sukurtų paminklų jai nepavyko aptikti.

Bet kosmosą tiriantys mokslininkai gerai žino, kad visos jų pastangos yra bergėdžios. Visada atsiranda „žinovų“, pavadinančių tas aukštos kokybės nuotraukas tik NASA skleidžiama propaganda. Tą, kad Veidas yra natūralus darinys papildomai liudija ir lazerinės altimetrijos matavimų duomenys.

Net penkiasdešimt metų visi klydo: kepėjai ir malūnininkai, siekiantys pagerinti miltų ir tešlos kokybę, naudojami atvirkščia teorija. Jie manė, jog tešlos elastingumas atsiranda dėl milto esančių disulfido junginių. Mokslininkė iš JAV įrodė, kad gera tešla gaunasi dėl vadinamųjų tyrozino molekulių. Jos yra grūdų baltymuose, o tešloje tamptariai sukimba viena su kita. Katherinos A. Tilley rezultatai leis geriau kontroliuoti kepimo ir malimo pramonės gaminių kokybę. Be to jie bus įdomūs ir chemikams, kuriantiems naujas polimerines medžiagas. Bus galima netgi išvesti naujas, specialius kepiniams skirtas javų rūšis.

Piktybinis auglys
pagaliau įveiktas?

Čekijoje pradėtas taikyti naujas gydymo būdas prieš onkologinius susirgimus. Jo esmė – auglys šalinamas ne chirurginiu būdu, o sunaikinamas iš vidaus. Nauja gydymo metodika stabdo oro ir kraujo tiekimą į vėžines ląsteles, taigi auglys lieka tarsi spąstuose ir po truputį nyksta. Ši metodika kelia daug ginčų, kadangi negyvos auglio ląstelės visgi lieka kūne. Kai kurie medikai teigia, kad ši metodika gali vėliau sukelti infekciją.

Naujas gydymas bandomas keturiuose Čekijos onkologijos centruose ir jau pasitvirtino. Jei ši technologija pasiteisins iki galo, artimiausiu metu žmonija gaus ilgai lauktus vaistus nuo vėžio, kasmet nusinešančio šimtus tūkstančių gyvybių.

Top.ru

juje viena patalpa praturtės žemio poeto simbolisto ir diplomato Jurgio Baltrušaičio baldais, perleistas Lietuvos dailės muziejus. Tiesa, ne visais – mat patalpų aukštis siekia 3 metrus, o solidžios Baltrušaičio knygų spintos – 4,5 metrų aukščio. Čia žadama įkurti Baltrušaičio tyrimų centrą.

Galima gyventi, kol lėšų stygių kompensuoja entuziastai. Vinco Grybo muziejuje salų prižiūrėtoja palaukia, kol mes pereisime į kitą salę, ir tuoj pat tuščiojoje gesina šviesas...

Sunny Hills, FL

Choro pobūvy - "Linksmoji našlė"

Vos spėję atsikvėpti po 80-mečių pokylio, Sunny Hills tautiečiai bei jų svečiai pasidžiaugė kitu linksmu pobūviu, "Antrosios jaunystės" choro tradiciniu kasmetiniu renginiu, kuris įvyko 2001 m. balandžio 28 d., Šv. Teresės parapijos salėje.

Paprastai toks kasmetinis renginys apsiribodavo choro koncertu. Šįkart buvo pabandyta improvizuoti Franz Lehar operetę "Linksmoji našlė".

Salės dešinėje (iš publikos žiūrint) matėme "kavinę", kurioje, staliukus apsidėję, "puotavo" choristai. Jie laisvai judėjo, juokavo, kas kaip išmanydami naudojo pantomimą. Netrukus ėmė aidėti dainos. Lietuviškos, žinoma, ne iš operetės. Pianinui akompanuojant, choristams prie staliukų gerai, laisvai jaučiantis, jos skambėjo itin patraukliai. Neminėsiu dainų pavadinimų, nes jų buvo visos pustuzinis. Tik kai salės kairėje, neva balkone, pasirodė puošniai tamsiai apsi- rengusi Sonia, choristai užtrau- kė "Vilija, o Vilija" ir ilgai ta Le- har melodija gardžiavosi. "Vili- ja, o Vilija" ėmė dainuoti ir "bal- kone" stovinti Sonia, o vėliau įsijungė Danilo, po vieno pos- mo solo, dainavo su Sonia. Tai buvo pirmo veiksmo galas. Po

pauzės (kad Sonia pasikeistų rūbus), visi atsidūrėme Pary- žiuje. Dabar jau linksma, puoš- ni Sonia su Danilo susitiko sce- nos centre, supami linksmy- ryžiečių. Improvizacija baigėsi visų veikėjų valso šoku. Štai ir "Linksmoji našlė"!

Šį pastatymą užmanė ir iki galo įvykdė choro vadovė bei dirigentė Genovaitė Beleckienė. Sonios vaidmenį matėme de- šimtmečiais pajauėjusią Bronę Nakienę. Kad jos "solo" itin gra- žiai skambėtų, užkulis su ja dainavo Onė Adomaitienė ir Al- dona Bagužienė. Danilo vaid- menį Vytautas Macys ne vien raiškiai atliko trumpą solo par- tiją, bet ir nuosaikiai pantomima įtikinančiai reiškė meilę Soniai.

Kaip daugelis panašių mūsų telkinio pobūvių, ir šis baigėsi gausiomis vaisėmis bei šokiais, Petro Paparčio akordeonui gra- žiausias šokių muzikos melodi- jas grojant.

Vakaro atminimui pasiliko spalvotas programos lankstinu- kas, kurį iliustravo Lukienė.

Kad renginys pavyktų, darba- vosi visi choro dalyviai bei jų vyrai-žmonos, bent pora tuzinų žmonių. Visus pavardėmis išmi- nėti reiktų čia labai daug vietos

A. Nakas

Sonia (B. Nakienė) ir Danilo (V. Macys) susitikę Paryžiuje

Pusė Lietuvos vaikų jaučiasi laimingi

(atkelta iš 1 psl.)

bendrovė "Baltijos tyrimai".

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vaikų ir šeimos skyriaus viršininkė Audra Mikalauskaitė sakė, kad tyrimo rezultatai Lietuvoje ypatingai nesiskiria nuo kitų šalių rezultatų. Ji pabrėžė, jog bene vienintelė sritis, kur apklausos duomenys

Lietuvoje labiau skiriasi nuo ki- tų šalių, yra vaikų ateities iš- vaizdavimas.

Pasak A. Mikalauskaitės, Vakarų Europos šalyse vaikai mano, kad ateitis nesiskirs nuo dabarties, o Rytų Europos šalių vaikai mano, kad ateityje bus geriau gyventi.

BNS

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

JUNE PICK-UP SCHEDULE

June 7	Kennebunkport, ME	12:00 - 2:00 pm
June 9	Worcester, MA	12:00 - 3:00 pm
June 13	Cape Cod, MA	4:00 - 5:00 pm
June 14	Brocton, MA	4:00 - 5:00 pm
June 16	Binghamton, NY	1:00 - 2:00 pm
June 16	Scranton, PA	3:00 - 4:00 pm
June 16	Frackville, PA	6:00 - 7:00 pm
June 17	Washington, DC	9:00 - 10:00 am
June 17	Brooklyn, NY	1:00 - 3:00 pm
June 17	Bridgeport, CT	4:30 - 5 pm
June 17	Waterbury, CT	6:00 - 7:00 pm
June 17	Hartford, CT	7:30 - 8:30 pm

CONTAINER IS BEING LOADED ON TUESDAY, JUNE 19 TH.,
ARRIVAL TIME IN LITHUANIA JULY 10 TH.

BALSAI IŠ LIETUVOS

Saviraiškos rūgstančios kančios

Vladas Braziūnas

Išreikšk save su naujais plau- kų dažais!

Tokia telereklaminė kūrybi- nės saviraiškos pasiūla.

Ką bemaštai, žmogau, išsi- tiesies ten, ekrane, ant lėkšto me- namos vasaros upės kriau- šio?

Kad tas mūsų pasaulis, ma- terialusis ir dvasinis, vis lėkštė- ja. Kad daugelio mūsų mintis nori nenori jis verčia vis labiau galvoti apie lėkštę. Kad tos mūsų lėkštės, dar taip neseniai buvu- sios daugmaž vienodai skurdaus dydžio ir gylio, tolydžio ima skirtis, toli viena nuo kitos, pa- sirinkdamos ir naujas šeimini- kes. Gilėjančių ir plėtančių mažuma renkasi išpuoselėtas Barbes, seklėjančių ir siaurėjan- čių dauguma – varganos buitės užguitas Skudurines Onutes. Gerai dar, jei tie skudurai, šio- kie ar tokie, bet vis dėlto savi, dar ne iš Barbių krašto labdaros. Kadaisiniame sovietmety Vy- tautė Žilinskaitė parašė tokią triuškinamą humoreską apie paskutinį neapdovanotąjį – už tai žmogus apdovanojimą ir ga- vo... Jei iš visuomenės teoriš- kai išskirtumėm Barbių (pinigi- nės „aukštuomenės“, „piniginio „elito“) kastą, matyt, galėtumėm jau pradėti sukti galvas, kuo ap- dovanosim paskutinę šalies Skudurinę Onutę, dar nesirau- susią labdaros dėžėse ar „pigų“, padėvėtų „gerų“ drapanų krau- tuvėse. Lėkštėjui ir skudurė- jam.

Kadaise (1993 m.) esu skel-

bęs tokį rašinėlį: „Demokratija elgetyne tėra utopija“. Švelniai pasakyta... Net žemaičių kuisio, taigi uodo, iš Simono Daukan- to užrašytos pasakos nuomonė čia kur kas kategoriškesnė – el- getystė nužmogina: „Pamatę ateinant ubagą su dviem laz- dom. Levas sakas:

– Tas turi būti žmogumi?

Sako [kuisis]:

– Tas yr buvęs žmogus, ale dabar nebėra žmogumi.”

Nebėra, ir tiek...

Kažin, kokio dangaus ženkle žmonių lėkštės dabar pilnėja ir riebėja, o kokių – senka ir skaid- rėja? Kokio darosi vis labiau žmonės, o kokio – „nebėra žmo- gumi“ Neįmenama žvaigždynų mįslė. Štai aš bakst pirštu saki- nin: „Moterys uniformas mėgs- ta, kai daug žvaigždučių ant ant- pečių ir visos sagos tarsi žarijos žėri“. Na, ir šiaip, kai vyras vi- sas žėri ir socialiai kvepia. Maža- jame Paryžiuje – buvusioj Laiki- nojoj – šitaip (bakst madingo romano puslapin pirštu), – pats autorius per savo kūrybos vaka- rą gyrėsi, – ponių dabar yr pa- mėgta. Paskiau leipdamas jos skambina taigi tam autoriui:

– Ponas Markai, kad jūs ži- notumėt – viskas teisybė! viskas teisybė!..

Ir ko tik neprisigalvoji, žmo- gau, išsitiesęs ant lėkšto vis by- rančio kriaušio!..

Atsimerki, dėbėti lėkštės veidrodėlin skaidriąjan – o kie- no gi ten saviraiška tokia surū- gus?

Tarnavo Dievui kaip medis - pilnas žiedų ir vaisių

(atkelta iš 4 psl.)

gardžiutis duonos pluta ir minkštimu.

Brolis Petras niekada nepyko ant per anksti iškritusio sniego ir pavasariu kvepiančio neper- matomo rūko, žavėjosi rudeninę polką šokančiais auksiniais kle- vo lapais, džiaugėsi saule, lietu- mi, gerai derančiais agurkais ir pomidorais, tėviškai globojo vienuolyno sodelyje žiemoti pa- silikusius paukščius, mylėjo žmones, nes nieko kito - nei ge- resnio nei blogesnio neturėjo. Jo nekankino praeitis, kuri jau buvo, nejaute bereikalingo ner- mo dėl ateities. O kai ji atėjo, - šešiasdešimt skausmo mėnesių sirgo linksmai!

Žemiškosios šlovės nesiekęs, garbės nepatyręs, pinigų never- tinęs, apie laimę galvoti netu- rėjęs laiko a.a. brolis Petras Kleinotas veltui gavo visus Aukštybių gėlynus, laukus ir pa- laukes, miškus ir pamiškes, pa- upių pievas, pušynus, beržynus ir paukščių giesmes.

Matau jį (laistytuvėlis ran- kose, Ezopo pasakėčių knygelė

vienuoliško rūbo klostėje...), su dar Žemėje igytais draugais ge- radariais, vaikštinėjantį po pievą - nesuskaičiuojama daugybė smilgų, ramunių ir aguonų, pa- tikėkite, visai tokios pat, kaip ir mudviejų gimtojoje Dzūkijoje. Pats brolis Petras irgi nepasi- keitęs - tvirtai ėjęs savo pasi- rinktojo pašaukimo kelius, apaš- talavęs Žemėje, jis, žinokite, ir anapus Saulės turi su kuo patir- tim pasidalinti: "Gal gerai, kad Dievo pašauktieji savo talentus naudoja meno, kultūros, civili- zacijos, politikos, ekonomikos lygiui kelti ir tais laikais Die- vą garbinti bei jam tarnauti, nors tos visos pareigos pirmoj eilėj priklauso pasauliečiams. Bet, kai Viešpaties pjūtis didelė, o darbininkų maža, ar nereikėtų visiems dvasiškiams daugiau pasižvesti tiesioginiam apaštala- vimui? Gal tada ir visuomenė pasidarytų religingesnė".

Susitiksime, broliuži! Ar vi- siems užteks Tavo ramunių pie- vos?

Aldona Jurkutė
Chicago, IL

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
Lietuvių Isteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

• Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

• Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

• Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

• ATM naują mašiną ir korteles

• Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kaip ir Lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

RigaVen Travel, Inc.

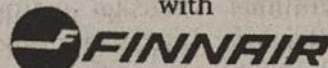
We provide complete Travel Services

VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS

'Call for Details'

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Čikagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
JUNE PICK-UP SCHEDULE

June 10	Baltimore, MD	10-11 am
	Philadelphia, PA	1-2 pm
June 11	Putnam, CT	1-2 pm
June 12	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
June 14	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
June 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
	Riverhead, NY	3-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$738 r.t.

One way to Vilnius \$ 499

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

JAV LB darbuotojų sritis suvažiavimas Philadelphijoje

(pradžia praeitame nr.)

NATO klausimai

Dvi valandos sritinio suvažiavimo pirmos dienos darbotvarkėje buvo skirta NATO plėtros ir Baltijos valstybių pakvietimo į NATO sudėtį klausimams. Buvęs JAV Valstybės departamento pareigūnas - diplomatas, visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algirdas Rimas savo pranešime detalai apžvelgė jėgas

torių balsų ratifikuoti Baltijos valstybių įsijungimą į NATO). Konkreti buvo pereita per grafiką kas atliktina, kad 2002 m. Lietuva būtų pakvieta į NATO sudėtį.

Sekė gausūs paklausimai ir diskusijos, kurių metu buvo paliesta Lietuvos vidaus problemos ir kai kurių Lietuvos mažųjų vadovų kenkimas Lietuvos valstybės įvaizdžiui. Iš Lietuvos

puikų įvadą, K. Jankausko kalbą įstatydamas į tai, kas išeivijos NATO klausimu šiuo metu yra daroma. Sekė klausimai liudijo tvirtą visuomenės užsian-gavimą užtikrinant Lietuvai saugumą ilgiems nepriklausomybės metams.

Baigiant

Krašto valdybos pirm. A. Gečys baigė suvažiavimą trumpai painformuodamas visuomenę kas buvo kalbėta, kokios problemos buvo aptartos. Jis dėkojo dr. R. Kriaučiūnui už organi-

Svarstybos prie Atlanto

Vincas Šalčiūnas

(pradžia nr.22)

Floridos apygardos lietuvių tarpusavio ryšius stiprina ir socialinį bendravimą skatina įvairūs apylinkių valdybų ar organizacijų rengiami subuvimai: gegužinės, pabendravimo pietūs, bendra, Kūčių vakarienė ir panašios programos, į kurias atsilanko didelė apylinkės gyventojų ir svečių. Tokių pramogų pelnas yra dažnai skiriamas našlaičių ar kitų žmonių šalpai Lietuvoje. Iš viso, Floridos lietuvių dosniai aukoja šalpos ar bendruomeniniams tikslams.

Iškilus reikalui padėti Lietuvai, visose LB apylinkėse vyksta gyva laiškų rašymo JAV valdžios pareigūnams akcija. Suvažiavimas tokią akciją pagyrė, ragindamas visus lietuvius rašyti savo senatoriams dėl Lietuvos narystės NATO. Tiesa, kad laiškai ne visada skaitomi, tačiau jų gaunamas skaičius turi įtakos gavėjo apsisprendimui. Jie turėtų būti trumpi, net ranka rašyti, bet su aiškiai

nusakytu tikslu. Svarbu, kad jų būtų daug. Buvo pabrėžta, jog veiksmingiausias būdas ko nors atsiekti yra asmeninis kontaktas. Iš anksto susitarus, delegacijos turėtų susitikti su senatoriais ir įteikti jiems apylinkės raštą, ar gyventojų pasirašytą petiją. Ateityje būtų keli atvejai patvirtina tokių susitikimų veiksmingumą.

Turingą kalbą apie siekiamą Lietuvos narystę NATO pasakė JAV ats. plk. Algimantas Garsys, neseniai dirbęs atsikuriančios Lietuvos kariuomenės generaliniu inspektoriumi. Jis teigė, jog NATO galėtų būti Lietuvos saugumo garantas, tačiau už NATO narystę pasisako tik 42% tautos! Tie duomenys turbūt negąsdina Lietuvos valdžios, kuris, atrodo, net nesistengia tautos informuoti apie NATO narystės reikšmę ir neatremia jos priešų varomos negatyvios propagandos. Lietuvos valdžia ir žmonės privalo gana greitai ir tvirtai apsispręsti, nes NATO šalių ekspertai

netrukus turės pasisakyti dėl jos priėmimo į aljansą. Laimė, kad Lietuvos kariuomenės vadovybė jau yra pasirodusi įvykdyti NATO narystės įsipareigojimus ir ginti savo šalį, nepaisant ar Lietuva bus aljanso nare, ar ne. Ši aplinkybė ir Seimo paskirti finansai tenkina NATO reikalavimus.

Kad Lietuva būtų priimta į NATO, reikia ne tik aiškaus bei tvirtų Lietuvos noro tapti NATO nare, bet ir visų aljanso šalių įskaitant ir JAV, pritarimo. Kol kas dar ne daug Amerikos senatorių yra pasisakę už jos priėmimą. Dėl to turime nedelsiant juos įtaigoti, kad jie būtų palankūs sprendžiant tą Lietuvai ir visam Baltijos regionui lemtingą reikalą. A. Garsys pasiūlė: Floridos apygardos atstovai susitinka su Floridos senatoriais ir įteikia jiems petijas. Suvažiavimas tam siūlymui įkvėptai pritarė.

Balandžio 24 d. svarstybos baigėsi suvažiavimo atstovų ir vietinės apylinkės svečių vakarone dr. Antano ir Birutės Čiurių gėlėmis išpuoštuose namuose.

(pabaiga kitame nr.)

Dalis dalyvių JAV LB Rytinio pakraščio sritiniame suvažiavime Philadelphijoje. (Iš k. į deš.) sėdi: dr. R. Kriaučiūnas, V. Bagdonavičius, A. Gečys, ses. M. Bareikaitė, T. Gečienė, A. Rimas; stovi: J. Veblaitis, V. Rukšys, R. Norkus, V. Audėnas, G. Čepas, K. Česionis, R. Petrauskienė, D. Norkienė, R. Kalvaitytė-Skučienė, dr. G. Kumpikaitė, V. Sidas, R. Šližys, D. Krivickaitė, R. Stibhy

pritariančias ir nepritariančias NATO plėtrai ir Baltijos valstybių priėmimui į NATO. Pavardėmis jis suminėjo kur kas NATO klausimu stovi prez. Bush administracijoje ir visuomenės bei valdžios nuomonę siekiančiuose formuoti "think tank" pobūdžio institutuose. Sveikindamas kovo 11 d. Lietuvos ambasadoje pasirašytą ALTO, JAV LB, Lietuvos Vyčių, lietuvių respublikonų ir demokratų federacijų vadovų susitarimą, A. Rimas kvietė sritinio suvažiavimo dalyvius (a) rašyti laiškus G.W. Bush, (b) įtaigoti JAV Kongreso narius įsijungti į Baltic Caucus, (c) rinkti parašus po petija NATO klausimu, (d) veikti į JAV Senato narius, kad jie remtų NATO plėtrą (reikės 67 sena-

vyriausybės laukiama didesnio uolumo apsiginti nuo dažnai faktais nepagrįstų Lietuvai priekaištų užsienio žiniasklaidoje.

Ministrų patarėjo pranešimas

Balandžio 22 d., sekmadienį, po svečio iš Lietuvos ambasados ministras-patarijas Kęstutis Jankauskas pateikė išsamų pranešimą kokia kryptimi Lietuvos valdžios veiklama siekiant pakvietimo į NATO sudėtį. Ekranas K. Jankauskas grafiškai parodė nuosekliai Lietuvos politikos eigą nuo nepriklausomybės atkūrimo, privedusią prie to, kad šiandien Lietuva yra minima kaip rimta NATO kandidatė. Gausiai susirinkusiai visuomenei svečių pristatęs VRT-bos pirm. Algirdas J. Rimas, suteikė

zacinį triušą ir su sąmojumi suvažiavimo pravedimą. Jo įterpti anekdotai į suvažiavimo metu vykusias diskusijas sudarė galimybę atleisti nervus ir būti tolerantiškais kitų nuomonės pareikimams. Dėkojo sritinio suvažiavimo globėjams - Philadelphijos apylinkėi ir Pietryčių apygardai ir Philadelphijos visuomenei remiančiai LB pastangas. (Vasario 16-sios proga čia LB-e suaukota \$6,300 suma!) kvietė remti NATO klausimu dedamas pastangas. (Vasario 16-sios proga čia LB-e suaukota \$6,300 suma!) kvietė remti NATO klausimu dedamas pastangas. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

JAV LB informacija
(Teresė Gečienė)

Worcester, MA

Tautybių festivalis

Gegužės 6 d. sekmadienį, Our Lady of Mount Carmel Center buvo suruoštas įvairių tautybių kultūrinis festivalis, į kurį įsijungė ir Worcesterio lietuvių organizacijų taryba, vienijanti visas lietuviškas organizacijas.

Festivalis prasidėjo 1 val. p.p. vėliavų parada. Jų visų vadovė pirmoje vietoje - JAV žvaigždėtoji. Ją nešė William Lese-man. Gražiai švytėjo mūsų trispalvė, nešama Lietuvių Bendruomenės pirmininko Romo

Jakubausko. Skautų vėliavas nešė Irena Markevičienė ir Bronius Naras, Lietuvos Vyčių 26-tos kuopos - Aldona Waska, Massachusetts valstijoje - Česius Savickas. Pabaigoje sugiedotas JAV himnas. Sekė sveikinimai. Programai vadovavo armėnas Der Kazarian, kuris gražiai atsiliepė apie lietuvių kultūrinį įnašą per daugelį metų į šio miesto gyvenimą. Komite-to pirmininkė Anne Leseman buvo pakviesta į garbės svečių gretas.

Mes, lietuviai, turėjome du ilgus stalus. Ant vieno sudėjome įvairių rūšių kepinus bei kitus skanėsius. Ypač stalą puošė ir lankytojus viliojo Marytės Braškienės keptas "Skruzdėlynas". Aukštas, puošnus, saldus, medumi sulaistytas ir labai skanus. Lietuviški kepiniai lankytojams patiko ir jie sparčiai mažiėjo. Vakaru artėjant pasiliko tik tuščias stalas, kokį radome atvykę. Dirbo Aldona Jakniūnaitė ir Janina Miliuskienė.

Antras stalas buvo pilnas įvairiausių eksponatų. Juos surinko LB pirm. R. Jakubauskas ir atvežė į salę. Skoningai išdėstė ne tik užpildydamas stalą, bet ir budėjo prie jo visą dieną, teikdamas lankytojams pageidaujamą informaciją. Stalą puošė įvairios lietuviškos knygos, rankdarbiai, medžio drožiniai, gintaro dirbiniai, Rūpiniojėlis, mediniai margučiai. Įvairiausi lino audiniai, juostos ir kiti. Savaite prieš festivalį jis kalbėjo per radiją. Komiteto pirmininkė Anne Leseman ir jos vyras William visą dieną dirbo kartu su mumis.

Vakare pavargę, bet su džiaugsmu širdyse vyko į namus, kad lietuvių tautos kultūriniais laimėjimais galėtume ne tik patys pasigėrėti, bet juos parodyti ir kitoms tautybėms, kurių buvo apšči. Visą popietę tęsėsi įvairi įdomi programa. Ją atliko lenkai, italai, armėnai, prancūzai, švedai, indėnai, iranėčiai ir kiti. Gaila, ten nebuvo lietuvių.

J.M.

LB Floridos apygardos suvažiavimo, įvykusio balandžio 24-25 d. Palm Beach Shores, prezidentas (iš k. į deš.): apyg. pirm. A. Dūda, A. Augūnienė, A. Garsys, B. Kožickienė, G. Gedminienė, V. Meiliuvienė, S. Užackas, K. Miklas, priekyje - sekretorė G. Treinienė J. Garlos nuotr.

Sporto veteranas - ALGIRDAS BIELSKUS

Didelis sporto entuziastas Algirdas Bielskus, kuris jau 50 metų energingai reiškiasi Šiaurės Amerikos lietuvių sportinės veiklos horizontuose, iš Clevelando buvo atvykęs į Chicagą. Šis vyras yra vienas iš dviejų JAV lietuvių sporto veikėjų (kitas - chicagietis Rimas Dirvonis) pelnęs aukštą apdovanojimą - LDK Gedimino III-jo laipsnio ordiną.

A. Bielskus čia dalyvavo savo brolienės Genovaitės Bielskienės laidotuvsė, o taip pat ir Š. Amerikos lietuvių jaunimo krepšinio varžybose. Įdomus sutapimas, šie abu įvykiai buvo balandžio mėnesio paskutinį savaitgalį.

Smagu buvo matyti ir patirti, kad šis vienas iš nedaugelio dar aktyvių sporto darbuotojų šiame krašte, fiziškai yra atsigavęs, kaip atrodo, jam pavyko nugalėti ilgokai jį kamavusią ligą. Daugelis žinome, kad A. Bielskus dar vis yra ilgametis ŠAL-FASS-gos valdybos gen. sekretorius, o taip pat ir Clevelando "Žaibo" klubo valdybos narys. Jis savo sportinę veiklą pradėjo pokario metais Vokietijoje, vadovavo lengvaatletams, o taip pat žaidė ir tinklinį.

1949 m. atvykęs į JAV ir 1950-iais persikėlęs į Clevelandą, jau daugiau negu 50 metų darbuojasi Clevelando LSK "Žaibo" valdyboje (1950-1957 m. buvo klubo pirmininku). Pradžioje jis reikšėsi ir kaip aktyvus sportininkas lengvaatletikoje ir tinklinyje, o vėliau kaip šių sporto šakų treneris.

1951 m. rudenį, kuomet Toronte, Kanadoje, buvo praves-tos pirmosios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės (jos tada vadintos "olimpiada"), suvažiavę sporto darbuotojai išrinko FASKO laikiną valdybą. A. Bielskus buvo jos pirmininku. Kuomet buvo sudaryta pastovi šio vyriausiojo Š. Amerikoje lietuvių sporto vieneto vadovybė, jis joje užėmė išdinininko pareigas.

Vėliau A. Bielskus yra buvęs sekretorius, o vieną kadenciją Centro valdybos pirmininku. Kada ir FASKO išsirutuliojo į Š. Amerikos lietuvių Fizinio auklėjimo ir sporto sąjungą (ŠALFASS), jos vadovybė būdavo renkama, A. Bielskus visada ją kviečiamas į gen. sekretoriaus postą. Ir šiuo metu, nors vadovybė sudaro Kanadoje gyvenantieji sporto darbuotojai, Algirdas yra nepakeičiamas

generalinis sekretorius.

Šiandien iš A. Bielskaus namų Clevelando pašonėje, klubams ir spaudai vis ateina aplinkraščiai, liečiantieji ŠAL-FASS-gos veiklą, ruošiamas varžybas. Atsiunčiamas ir informacija, kartais iš jo gauname ir varžybų pasekmes. Dažniau sportine tematika jis informuoja Clevelande leidžiamą savaitraštį "Dirvą", kuriame jis anksčiau redagavo sporto skyrelį.

Beje, A. Bielskus džiaugiasi, kad Clevelande jam yra tekę išugdyti nemažą lengvaatlečių, o taip pat ir tinklininkų (ypatingai moterų grupėje). Kas liečia lengv. atletiką, Clevelandas buvo pagrindinė šaka, kurios atstovai dominuodavo Š. Amerikos lietuvių sportininkų tarpe. Taip pat Clevelande prisiūginta ir sporto darbuotojų, nes matome, kad dabar LSK "Žaibo" klubui pirmininkauja darbštusis Vidas Tatarstūnas, o šiam talkininkų žargi nestokoja. Tai vis mūsų sporto veterano Algirdo Bielskaus nuopelnas.

Ed. Šulaitis

Tėvo Dieną Father's Day

birželio 17 d.

Lietuvių Pranciškonų vienuolyno koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, bus aukojamos šv. Mišios už visus gyvus ir mirusius tėvus.

Maloniai kviečiame prisiminti savo gyvus ir mirusius tėvus, įjungiant juos į šias bendras šv. Mišias.

Tėvo vardas.....
Gyvas.....Miręs.....
Aukoju S.....
Vardas ir pavardė.....

Gražinkite

Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207

Penkerių metų mirties sukaktis

A.†A.
JERONIMAS LANDSBERGIS
1901.I.29 -- 1996.VI.13

Šv. Mišios už jo sielą bus atnašaujamos pranciškonų koplyčioje Kennebunkpforte, ME, ir Lietuvoje. Kviečiame artimuosius ir pažįstamus prisiminti velionį savo maldose.
Lūdinys:

duktė Gražina
sūnūs Algirdas ir Algimantas
su šeimomis

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Švč. Trejybės šventė - birželio 10 d.

Tėvo diena, birželio 17 d., Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207, bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius tėvus. Kas norėtų įjungti savo gyvą ar mirusį tėvą į šias bendras maldas, prašomi pasinaudoti atkarpėle, kuri yra šio "Darbininko" numerio 7-to psl. apačioje.

Baisiojo Birželio minėjimas įvyks sekmadienį, š. m. birželio 10 d., Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. Daugiau informacijų žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios
Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Lietuvos vyčių keturi trečiojo laipsnio **medaliai** buvo pašventinti gegužės 27 d. 11:30 val. mišių metu ir įteikti šiems vyčių nariams: William Montvilai; Amelia Sable; Albinai Sipplak ir Alex Sipplak. Sveikiname!

Švenčiausios Trejybės sekmadienį, t. y. birželio 10 d., po 10 val. mišių įvyks bendri parapijiečių pusryčiai, o birželio 9 d. 5 v. v. mišių metu bus suteikti specialūs palaiminimai poroms, kurios švenčia 25 ar 50 metų vedybines sukaktis. Po mišių parapijos salėje bus užkandžiai.

Kraujo davimo vajas, kaip kasmet mūsų parapijoje šiemet vyks birželio 19 d. nuo 3:30 v. popiet iki 9 v. v.

Lietuvos vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks birželio 24 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Maironio Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyks š. m. birželio 9 d., 12 val. vidurinė Kultūros Židinio mažojoje salėje. Mokiniai atliks trumpą programą. Visi, kurie domisi šia mokykla ir mokinių atsiekimais, kviečiami dalyvauti.

Lietuvių Bendruomenės radijo programa girdima pirmadieniais 9:30 - 10 v. v. iš WPAT stoties, 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų užsakymų prašoma kreiptis: dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

įvyks
sekmadienį, š. m. birželio 10 d.
Pamaldos: 10 val. Apreiškimo par. bažnyčioje, 259 North 5th St., Brooklyn, NY (Williamsburg)
Minėjimas: 11 val. Apreiškimo par. salėje.

Programoje:
Procesija bažnyčioj baisiausių Sibiro gulago vietovių atminimui.
Prie kryžiaus - prisiminimas žuvusiųjų.
Meninėje dalyje:
Ištraukos iš Juzės Avižienytės-Žukauskienės tremties atsiminimų knygos *Nelaukta kelionė*
Tremtinių sukurtos poezijos (iš rinkinio *Anglim ant beržo tošies*) skaitymas. Tarp kitų - Liudo Žukausko - "Sakalnio" eilėraštis - "Paskutinis sudiev".
Sibiro tremtinys Vytautas Čerėška pasidalins savo prisiminimais ir pergyvenimais.
Po minėjimo - kavutė ir pabendravimas.
Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia
JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NY APYGARDA

NUOTRAUKOS KVIĘČIA Į GAMTĄ

Jurgio Valaičio fotografijos paroda

Jurgis Valaitį pažįstame kaip nuoširdų visuomenininką, kuris siekia, kad Lietuva sustiprintų savo nepriklausomybę. Jis veikia Tautos Fonde, yra TF tarybos pirmininkas, telkia Fondui lėšas, rūpinasi ir kita visuomenine veikla.

Kad jo esama ir fotografo, to nežinojome. Buvome nustebinti gegužės 4, penktadienio vakare, Lietuvos gen. konsulate Manhatane atidaryta jo nuotraukų paroda. Autoriui talkino Tautos Fondo valdyba, nuoširdžiai globojo ir pats šeimininkas gen. konsulas dr. Rimantas Morkvėnas.

Lietuvos gen. konsulatas yra didžiulio daugiaaukščio pastato trečiame aukšte. Patalpos erdvios, pritaikytos konsulato raštinės darbui. Yra ir svečiams priimti kambarys. Nuotraukos bent keliuose kambariuose įvairiškai sukabintos ant sienų.

Atidarymas įvyko istaigai baigus darbą. Rengėjai pradėjo rinkti po 5 val. vak., sukabino per 40 nuotraukų, rikiavo vyno, šampano butelius, išdėstė įvairių užkandų. Atsilankė per 50 žmonių. Daugiausia iš Manhattano, bet buvo ir iš tolimesnių vietovių. Trumpa kalba parodą atidarė Lietuvos Respublikos gen. konsulas dr. Rimantas Morkvėnas. Algis Vedeckas, TF

valdybos pirmininkas, supažindino su parodos kaltininku Jonu Valaičiu, papasakodamas, kaip maždaug prieš 30 metų jis pradėjo fotografuoti. Ši paroda yra pirmoji.

Apie Valaičio fotografinę kūrybą kalbėjo Paulius Jurkus, išryškines, kas būdinga šios parodos autoriaus fotografijos menui.

Jau pirmu žvilgsniu apžvelgus šią parodą, susidaro įspūdis, kad šis mūsų fotomenininkas yra gamtos fotografas. Jį traukia ne gamtos didybė - kalnai, vandenynai, kriokliai, didžiuliai parkai, sodai, miškai. Jį užkalbina kuklioji gamta - nuoširdumu, savo paprastumu. To nuoširdumo yra kupinas ir pats fotomenininkas. Jis pamato ir gėlytę, net jos vidumi susidomi. Gėlytės žiedą padidina, kad jis užimtų beveik visą nuotrauką. Ta kukli gėlytė štai kalba jau išpūdingai, parodo savo gelmę.

Jo kūrinys susijungia ir gamtos nuoširdumas, ir fotomenininko nuoširdumas. Tokiu būdu Valaičio fotomenas įgyja poetiškumą. Jo kūryba yra jau gamtos poezija.

Jis nesitenkina juoda balta nuotrauka, nes tuomet jo nuotraukos atrodytų lyg grafikos kūriniai. Valaitis įveda spalvą - kuria tik spalvotą fotografiją. Ir šiuo

Jurgis Valaitis. Akimirka Rumšiškėse.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus: (Pradžia 22 Nr.)

Po 5 dol.:

Anastasia Dubinskas, Baltimore, MD; Bronė Kuodis, Arlington, MA; J. Gailiunas, Athol, MA; Anna Neviera, Braintree, MA; J. V. Dabrila, Dorchester, MA; J. Shiurila, Mansfield, MA; J. Varnas, Mashpee, MA; Anna Bacevicius, Newton, MA; A. Navickas, Newton, MA; Dana Eikinas, Randolph, MA; J. Bogusis, So. Boston, MA; V. Gavelis, So. Boston, MA; A. Bazikas, Worcester, MA; J. Molis, Worcester, MA; Josephine Pikun, Worcester, MA; V. Užgiris, Worcester, MA; Antonia M. Wackell, Worcester, MA; M. Baltauskienė, West Hyanisport, MA; J. Kucinas, W. Yarmouth, MA; J. Urbonas, Clawson, MI; R. Dzek,

Shoreview, MN; A. Mikenas, Omaha, Ne; J. Simutis, Nashua, NH; P. Tutinas, North Hampton, NH; Vyt. Jankus, Delran, NJ; W. Shestak, Mountainside, NJ; Birutė Plioplys, New Brunswick, NJ; J. Mauragas, New Providence, NJ; A. Rubonis, N. Haledon, NJ; Mrs. K. Senulis, Paterson, NJ; F. M. Petrauskas, Baldwinsville, NY; Irene Staskevicius, Bronx, NY; VI. Zilius, Bronx, NY; A. Balukas, Brooklyn, NY; K. Norvila, Brooklyn, NY; Eleonora Tutinas, Brooklyn, NY; G. Makarevičienė, Copiague, NY; Birutė Cibulskas, Douglaston, NY; V. Zukas, Great Neck, NY; K. Vainius, Maspeth, NY; P. Zuyus, Maspeth, NY; W. Dirma, Mastic Beach, NY; Dalia Bulgari, New York, NY; A. Elskus, New York, NY; A. Vaicekuskas, Ossining, NY; Leokadija Milukas, Plainview, NY; Mrs. M. R. Kober, Pt. Washington, NY; V. S. Rudokas, Pt. Washington, NY; J. Pazeme-

Fotomenininkas Jurgis Valaitis

atveju spalvos apvaldomos kukliai, be didelių judesių. Viskas kaip tame lietuviškame darželyje - spalvinga ir ramu. Nuoširdu. Jis jaučia gamtos mintį, tame paprastume išžiūri didybę. Čia formuojasi ir jo filosofinė mintis apie žmogaus didybę, gamtos didybę ir didžiąją visatos darną.

Jo fotomenas vaizduoja gamtą, ne žmogų gamtoje. Jei kartais ir pasitaiko žmogaus motyvas, jis nesuardo bendros orkestracijos. Žmogaus vartojamus daiktus jis mieliai paliečia ir juos vaizduoja toje pačioje nuotaikoje, kaip ir savo gėles. Vienoje nuotraukoje iš Italijos yra sustatyti keli dviračiai. Jie ten kukliai sustoję laukia savo šeimininkų. Jie netriukšmauja, nesukuria jokios dramos.

Modernioje nuotraukoje beveik atsisakoma ir šešėlių problemos. Žmogus jau skuba, kažkur išbėga. Nuotraukose jau nebėra apšvietimo, kuris iškeltų fotografuojamų objektų naują dimensiją. Daugumoje jo nuotraukos turi vienodą apšvietimą, tampa plokščios, bet jos nepraranda savo pagrindinės idėjos - nuoširdumo ir minties.

- o -

Susirinkę į šią parodą turėjo progos ją pasigėrėti, pasidžiaugti ir gražiu vaišingumu, svetingumu, jaukia lietuviška nuotaika. Ir tokiame dideliame pasaulio mieste mes esame lietuviai! Tą lietuvišką jausmą sustiprino atsilankiusi operos solistė Violeta Urmana - Urmanavičiūtė, kuri Metropolitan operoje taip sėkmingai dainavo Wagnerio "Percivalyje".

Visiems buvo gera pabuvoti laisvos Lietuvos konsulate su jos gen. konsulu, su jos menininkais ir visiems džiaugtis paroda.

Paulius Jurkus

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per para, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Povilas Žukauskas, Redding, Pa, aukoja 15 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Vyresnio amžiaus moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali tvarkyti ir vlayti namus, slaugyti ligonį, šeimininkauti. Sutinka dirbti kad ir keletą dienų savaitėje. Skambinti (718) 352-4351 - po 6 v.v.; (718) 461-7461 (visą dieną (sk.).

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitei. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai 718-894-1352. (sk.).

Parduodami "Foje" grupės (Mamontovas) muzikiniai CD po 15 dol. Skambinti (732) 522-2581. (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius sekmadienį, birželio 17 d. nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

"VILTIES" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, birželio 17, nuo 1 iki 3 val. popiet. Mūsų atstovas yra Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Naujai atvykusiems lietuviams surandame darbus, padedam susitvarkyti dokumentus (vairuotojo pažymėjimą, asmens identifikacijos kortelę ir t.t.). Padedame pigiau nusipirkti automobilius. Kreiptis tel. (917) 568-8496 (diena); (908) 964-4741 (vak.). (sk.).

Nebrangiai duodu anglų kalbos pamokas naujiems imigrantams. Skambinti po 6 v. v. (718) 386-5450. (sk.).